

GORENJSKE

LETNO VI. / ŠT. 10

KRANJ DNE 7. MARCA 1953

CENA 8.— DIN

Vodovod - najnujnejša naloga Jesenic

Kako rešiti stanovanjsko vprašanje

Pretekli petek je bila na Jesenicah peta redna seja ljudskega odbora mestne občine. Odborniki so sprejeli mestni proračun, potrdili zaključni račun, sprejeli program komunalne dejavnosti za letos in določili vrstni red zborov volivcev, ki bodo v vseh volilnih enotah Jesenice v dneh od 10. do 16. marca.

Lani so na področju Jesenice investirali v razna komunalna dela nad 40.360.000 din, katere so prispevali razni delovni kolektivi. Letos pa imajo Jesenice na razpolago 108.700.000 din dopolnilnih sredstev, ki jih bodo prav tako ustvarili delovni kolektivi. To ni večka vsota z ozirom na velike potrebe mesta. Za gradnjo stanovanj teh sredstev ne bomo trošili, ker bo Železarna Jesenice investirala nad 500 milijonov, NB 25 milijonov, nekaj Gradis Jesenice itd. Odločili so se, da končno uredijo vodovod. Jesenice razpolagajo danes s 15 litri pitne vode na sekundo, kar je za tak industrijski kraj vsekakor premalo. Svet za gospodarstvo je proučil ta problem in našel tudi primerno

postajo itd. Za elektrifikacijo in javno razsvetljavo so namenili 5.700.000 din.

Diskusija o teh vprašanjih je bila zelo živahnja. Odborniki so naštevali vrste problemov, ki jih je treba nujno rešiti. Toda pred seboj so imeli višino sredstev, preko katere niso mogli. Najbolj živahnha pa je bila diskusija okoli stanovanjskih vprašanj, saj je na Jesenicah skoraj tisoč družin brez stanovanja. Kar se bo letos gradilo, bo komaj nadoknadio tisto, kar bo treba podreti zaradi kapitalne izgradnje jeseniske železarne in drugih objektov.

Na Jesenicah in bližnjem okružju

stanuje 13.191 ljudi, stak predvidena gradnja večjega števila takih hiš, predvsem izza železnice, na Elej. Dobravi in drugod. Odborniki so bili mninjenja, da bi iz teh 500 milijonov lahko tako zgradili najmanj 800 stanovanj. Da se to splača, pokaže tudi drug račun. Železarna Jesenice je v zadnjih letih prejela v obliki najemnine za svoje stavbe 20 milijonov, za popravilo teh stavb pa je v istem času izplačala 100 milijonov. To vprašanje ne bi bilo težko rešiti. Potrebno bi bilo urediti le določene formalnosti in dobiti pristanek višjih organov oblasti, da podjetje, v tem primeru Železarna, da teh 500 milijonov individualnim graditeljem v obliki posojila brez ali z nizkimi obresti, tako bi bila stanovanjska stiska lahko rešena hiš. Na področju Jesenice je v dveh letih.

S III. SEJE OLO KRAJN

Dobiček ali vzgoja naraščaja?

Nekaj najvažnejših sklepov OLO - Protest proti nezakonitemu odloku državnega sekretarja za gospodarstvo

27. februarja so odborniki na skupni seji obeh zborov najprej poslušali poročilo o delu Okrajnega sodišča, ki ga je prebral predsednik sodišča tov. Vertošek. Poročilo je kaj skopo pojasnjevalo kazensko politiko sodišča, tako da je bilo prvo vprašanje, ki je sledilo poročilu, zato kajtolikšno število pogojnih kazni. Največ pozornosti pa je vzbudil mladinski kriminal (v pol leta 20 otožencev), v katerem prevladujejo pretepi in poizkusi pobega preko meje. Sodnik je poročal, da so vsi otoženci slabo vzgojeni, nagnjeni k popivanju in ne pripadajo nobeni organizaciji. Odborniki so v razpravi ostro obsoledi številne prireditev različnih veselic (nad 300 v letu 1952), da jim je prav malo mar, da se toči pijačo mladoletnikom. Zahtevali so, naj se kaznuje vsakogar, ki bi točil pijačo otrokom. Kajti ugotovljeno je, da je največ kaznivih prestopkov storjenih v vinjenem stanju, pa tudi sicer je popivanje le uvod v moralno propadanje in dalje v kriminal.

Jesenški železničarji za samoupravo

Na občnem zboru železničarjev na Jesenicah so jesenški železničarji zahtevali, da se končno uredi stanje na železnici in pride na samostojno upravljanje postaj po delovnih kolektivov. Prepričani so, da se bo s tem dvignil delovni elan in zboljšal plačilni sistem. V tem smislu so z zboru odposlali tudi rezolucijo Centralnemu komitetu ZKJ, državnemu sekretariatu za gospodarstvo in Centralni zvezki sindikat Jugoslavije.

Pomenili so se tudi o kulturnem in telesnovzgojnem delu ter o svojem prazniku »Dnevu železničarjev«. Tudi na III. Kongres železničarjev se pripravljajo. Sklenili so, da počastijo ta dan z uspehi, ki jih gospodarstvo z lesom, nekateri bodo dosegli na strokovnem in rim vasem pa odvzela edini zaslužek. Sklenjeno je, da se

prav tako so odborniki obsoledi tudi založbe, ki izdajajo pustolovska čtiva in kino podjetja, ki dovoljujejo otrokom obisk nepočutnih filmov iz gole želje za dobičkom. Prav to so vzroki vsem polzusom povega v tujino; želja, priti med krovboje na Dviji zapad, detektive, v džunglo itd. Takih knjig in filmov otroci ne razumejo, ker jim jih nihče ne tolmači, zato je edini učinek — zmadena predstava o tujini. Prav vsi: šola, dom, društva, organizacije itd. — bi moralni skrbeti, da otrokom pomagajo ločiti resnično od neresničnega, dobro od slabega; brezvestne lovec za dobičkom pa bi bilo treba kaznovati.

Zaključek diskusije je bil, da se ustanovi posebna komisija odbornikov, ki naj bi proučila možnosti za preprečenje takih in podobnih družbenih zločinov ter predlagala določene ukrepe. Komisija bo obenem zbrala priporečila za delo sodišča. Odbor je v nadaljevanju spredel nekaj sprememb in dopolnil k odloku o tuberkulinizaciji, ker je bil prvotni tekst delno v nasprotju z že prej obstoječimi predpisi višjih organov oblasti. Spremenjen je čl. 3, ki določa trdnevni rok za pričožbo proti ukrepom veterinarja. Namesto tega velja čl. 175 Zakona o okrajinah ljudskih oborov. Razveljavljen je čl. 7, ki določa, da se mleko okužene živali plača le v višini 70 odstotkov tržne cene. Kazen za kršilec je povečana nad 10.000 dinarjev. Dalje odlok odloča, da je treba obvezno oddati bolno živino v zakol klavnicam v Kranju, Tržiču, Škofji Loki in Kranju, kjer imajo strokovno nadzorstvo veterinarji.

Odbor je nato razpravljal o predlogu, da se prepove obravnavanje žag samic-venecijank. Predlog je bil sprožen v želji, da se prepreči nadaljnje začevanje lesa, katerega zaloge so že itak izčrpane. Po daljši razpravi je odbor sklenil, da se izda takšna prepoved, ker bo bila neumestna. Povzročila bi zmedo v preskrbi kmečkih kmetov. Sklenili so, da počastijo ta dan z uspehi, ki jih gospodarstvo z lesom, nekateri bodo dosegli na strokovnem in rim vasem pa odvzela edini zaslužek. Sklenjeno je, da se

B. Pengov: Zmaga — Del spomenika talcem v Št. Vidu nad Ljubljano

OB DNEVU BORBENIH ŽENA

Manjvredni položaj delovne žene v kapitalistični družbi je povzročil v svetu tako imenovano žensko gibanje, v katerega so se vključile napredne žene vsega sveta in začelo borbo za enakopravnost. Na svoji drugi internacionalni konferenci so si te žene izbrali 8. marec za mednarodni praznik progresivnih žena. Več ko 40 let je minilo od tedaj in zgodovinarji so zabeležili že marsikateri uspeh žena pri uveljavljanju v družbi.

Razumljivo, da slovenska žena ni stala ob strani tega gibanja. Zlasti v industrijskih središčih je imela dovolj priložnosti za vključitev v različne organizacije in društva, ki so jo napredno usmerjala in ji budila samozavest. V Kranju so bile vprav žene tiste, ki so se prve upale postaviti po robu svojemu delodajalcu — lastniku tovarne IKA. Vseh 60 žena, ki so tu delale, je začelo poleti 1935. leta stavkati, ko jim je lastnik tovarne ponovno zniljal plače. Cele tri tedne so vsako jutro posedale ob vhodu v tovarno in čakale, kdaj bo tovarnar pristal na njihove zahteve. In — zmagale so.

Leto dni kasneje, ko so med največjo stavko v Kranju obstali stroji v vseh tekstilnih tovarnah, so bile žene najbolj revolucionarne. V sedanji Tiskanini jih je bilo kar 7 v stavkovnem odboru. Zmetale so lastnike oziroma direktorje podjetij na cesto, ustavljale delo v obratih in po tovarnah kuhalce za stavkujoče. Njihova revolucionarnost je šla tako daleč, da so se izpostavljale celo smrti: ko so hoteli iz bivše »Jugobruno« odpeljati po slepem tiru vagon blaga, je 35 žena leglo na tračnice in tako namero preprečilo. Sest tednov so vzdrlazele te žene v stavki, dokler ni prišel iz Ljubljane vlač policajev, oboroženih do zob, ki so s solzicami in nečloveško grobostjo stavko zatrli. — Nič manj revolucionarne niso bile delavke v jesenški železarni.

Politična zrelost naše žene in pripravljenost na največje žrtve v boju za svoje pravice in pravico vsega delovnega ljudstva se je iz leta v leto večala in se najbolj izkazala v času narodnoosvobodilne borbe, ko je postala žena pravčata heroinja v borbi z okupatorjem. In njegovimi hlapci, bodisi z orožjem v roki ali kot aktivistička OF, ko je kakor termitsko izpodkopavala sovražniku tla.

Tako si je torej naša žena priborila enakopravnost. Zagotovila si je aktívno volilno pravico, ki so jo imele žene v drugih državah že prej, zagotovila pa si je tudi pasivno volilno pravico in vse možnosti za uveljavljanje v ekonomskem, političnem in družbenem življenu nasprotnih. Poglejmo sedaj njeno sodelovanje pri graditvi socialistične družbe, pri ustvarjanju materialnih dobrin.

S sodelovanjem v družbeni proizvodnji si je žena zagotovila ekonomsko neodvisnost, ki je najvažnejša za resnično enakopravnost. Vendar pa je njeni vlogi zlasti zadnje čase manjša v dobrošni meri zaradi maloščanske miselnosti in reakcionarnih pogledov nekaterih na družbeno vlogo žene ter zaradi premajhne aktívnosti samih žena. Pri upravljanju podjetij žene skoraj nimajo besede. Samo nekaj primerov: v kranjski tovarni »Tiskanina«, kjer je od 1670 delavcev 1000 žena, ni niti ene žene v upravnem odboru, v delavskem svetu pa je od 63 članov le 18 žena. V »Iskri«, ki zaposluje 2090 ljudi, je 945 žena. V njenem 111-članskem delavskem svetu so samo tri žene, v upravnem odboru pa nobene. Podobno je v Bombažni predilnici in tkalnici Tržič — zaposlenih je 1250 ljudi, od tega 1000 žena, v delavskem svetu pa je manj kot polovica žena, medtem ko so v upravnem odboru samo tri.

Žena tudi ni v zborih proizvajalcev. V okrajnem zboru proizvajalcev kranjskega okraja so med 38 člani samo štiri žene.

Prav nič bolj razveseljivo ni stanje v naših ljudskih odborih. V mnogih primerih so bile pri odpuščanju odvečnega delavstva prav žene prve na vrsti. To je jasen dokaz, da prenemateri še vedno smatrajo žensko delo za manjvredno. Vse to je odraz premajhne politične delavnosti med ženami in nejasnega pojmovanja družbene vloge žene. Zapostavljanje in hkrati zaostreno nasprotje med sodelovanjem v družbeni proizvodnji in njenim položajem v družini, sta ženo do tollkne mere pasivizirala, da se udejstvuje le še pri drobnih — sicer ne nepomembnih — priložnostnih akcijah, ob katerih še vedno dokazuje svojo prizadevnost, vztrajnost in požrtvovalnost, vendar ob njih ne raste.

In prav o tem naj bi za 8. marec razmišljale i naše žene i tisti, ki jim še delajo krivico!

Ankarski trojni sporazum - primer poštenega in miroljubnega sodelovanja

V soboto je bil v Ankari podpisani balkanski trojni rodni akt, ker določa, da bodo sporazumi. Podpisani sporazumi je v skladu z načeli Združenih narodov, v katerih Ustanovni listini je v posebnem členu zapisano, da je dopustna in tudi koristna sklenitev regionalnih sporazumov, ki vežejo posamezne države v trdnejšo vzajemno skupnost za obrambo miru. V današnjem svetovnem položaju, ko v Varnostnem svetu Organizacije združenih narodov Sovjetska zveza zlorablja načelo soglasnosti velesil (pravco do veta) v vsakem primeru, ko tak njegov sklep škoduje njenim koristim, je ta oblika morda celo najzanesljivejša oblika kolektivne varnosti. Hkrati pa nujna, — zlasti na Balkanu.

»Balkan je območje, kjer se najmočneje čuti napadalna politika Sovjetske zveze. Ta pritisik dokazuje, da je Balkan ena od glavnih smeri ruske ekspanzije. Balkanske države so spredvidele to nevarnost, zato združujejo svoje moči, da bi se zoperstavile preteči nevarnosti, kot pravi državni podsekretar za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler. Te moči, posebno kadar si jih predstavljamo združene v emotno obrambno akcijo, pomenijo pomembno oviro za urešenje napadalnih ciljev. Prav v tem oziru je ankarski sporazum

zum zgodovinsko važen mednarodni akt, ker določa, da bodo države podpisnice nadaljevale skupne napore za ohranitev miru in varnosti na svojem območju in da bodo nadaljevale

To sodelovanje, potrjeno s sporazumom, ne pomeni samo dokaza, da mali narodi niso

Turški diplomata Köprüli in Aksel pri Koči Popoviću

skupno proučevanje vprašanj osvobojeni odgovornosti za svoje varnosti, pri čemer je hranitev miru, ne pomeni da treba razumeti tudi skupne območje opozorila velesilam, da nirambe ukrepe, po katerih bi so one edine, ki skrbijo za nje, se utegnila pokazati potreba v hovo varnost in mir, — sploh tudi neizvane napada. Sporazum je torej v veliki meri ponemčenje napadalnih ciljev. Prav nujnost Zahoda.

Perzija v ospredju - ŠAH V ŠAHU

Čeprav je že lansko poletje nastopila vladna kriza zaradi spora med perzijskim šahom in predsednikom vlade dr. Mosadekom, in četudi je slednji v zadnjem mesecu večkrat ponovil svoje napade na dvor, so zadnji teheranski dogodki kljub svojemu videzu vendarle odraz drugega spora — nasprotja med iranskim vladom in muslimanskim verskim gibanjem, med Mosadekom in predsednikom medžlisa Kašanijem. O tem nam priča tuch okoliščina, da se po šahovem zatrdilu, da »iz zdravstvenih razlogov« ne bo zapustil Perzije, niso nadaljevali samo polulični nemiri v glavnem mestu, ampak da se je celo zaostriло prerekanje v parlamentu. Prav razprave v medžlisu so pokazale, da je Kašani šahove želje po potovanju v arabske svete kraje in Evropo izrabili za demonstracije proti vladni, ki naj bi strmoglavila dr. Mosadeka. Ta pa je obdržal situacijo v rokah, z izgovorom, kadru z grožnjo, da bo zahteval referendum. V 15 najnevarnejših nasprotni-

kov, opozicijo v parlamentu pa ukrotil in izsilil važne spremembe vojaškem komandnem

Mosadek

ampak tudi Kašanija, — vsaj za zdaj. Dasirovno je narasla Kašanijeva moč, menimo, da je prenaglijeno slabo prikrito veselje angleškega tiska, ki napoveduje skorajšen padec sedanja vlade v Perziji.

Težko bi bilo odkriti vse silne, ki se skrivajo za vsem tem. (»Hindustan Times« je v sredo trdil, da stoji za Kašanijem ameriški petrolejski interesi.) Vsekakor pa pojavljeno delovanje kominformovske stranke Tudeh opozarja, da v hudih izgredih v kalnem ribari severna sosedna. Inozemski časopisi svarijo perzijsko vladu, naj zato popusti v petrolejskem sporu z veliko Britanijo, kar pa prav tako veja tudi za slednjo.

Res je, da so Mosadeku precej škodovale govorice o šahovem potovanju in morebitni abdikaciji, vendar pa se njegova odpoved potovanju utegne spremeniti v resnično odpoved prestolu. Republikanske težnje so navzlic vsem spletka čedalje močnejše.

Na konferenci je tov. Viktor Brun, ki je zastopal jeseniške frontovce na IV. kongresu LFJ poročal o delu in sklepih konгрresa. Na podlagi gradiva s IV. kongresa so potem delegati kritično pretresli dosedjanje del frontnih organizacij na Jesenicah in razpravljali o novih oblikah dela. V zimskem času je Fronta na Jesenicah doseglja pomembne uspehe. Predvsem so se osamosvojili terenski obori, člani Fronte pa so se priteli vse bolj aktivno uveljavljati v raznih društvi.

ŽELEZNICA V ZAČARANEM KROGU

Tudi pri železnici so sindikalne organizacije in delavski svet, ki bi jih bilo treba bolj upoštevati kot do sedaj

V časopisih čitamo različne kritike na račun naše železnice, odgovorov na te članke pa. To me prepričuje, da so ti članki umestni in točni. Rad bi dodal še nekaj misli k člankom v Gospodarskem vestniku (»Čas je ustavljal na železnici«) in Slovenskem poročevalcu (»Višja kvalifikacija, večja odgovornost, manjša plača«), ki bodo vsekakor zanimala našo javnost.

Vse od osvoboditve pa do danes so se iz leta v leto vršile pri železnici različne reorganizacije, katerih končni rezultat je — povrnitev na izhodiščno točko. Naša direkcija je kar petkrat menjala svoj naslov. Osnovne edinice so bile reorganizirane v samostojna gospodarstva brez samostojnosti. Sekcijske skupnosti na starih pet po številu, sekcijske pa bile ponovno vzpostavljene. Pri vsem tem pa je moralno leto za letom potovati na tisoče železniških uslužencev na nova službena mesta, kjer so živelji ločeno od svoje družine in prejeli tisočake v obliki dodatkov. Državo je vse to ogromno stalo, uspehov pa pri tem ni bilo. Nasprotno, trpelja je transportna služba.

In zopet so na vidiku reorganizacije, ki jih pripravljajo v javni tajnosti. Nikomur od višnjih železniških funkcionarjev ne pride na misel, da so tudi pri železnici sindikalne organizacije in delavski svet, ki bi jih bilo treba upravljati za mnenje. Ali se je pri železnici res čas ustavljal? Dejal bi raje, da zelo hiti, vendar v krogu!

Še nekaj o gradbeni službi pri železnici. V prvi vrsti naj

ZBOROVANJE FRONTE NA JESENICAH

Na konferenci je tov. Viktor Brun, ki je zastopal jeseniške frontovce na IV. kongresu LFJ poročal o delu in sklepih konгрresa. Na podlagi gradiva s IV. kongresa so potem delegati kritično pretresli dosedjanje del frontnih organizacij na Jesenicah in razpravljali o novih oblikah dela. V zimskem času je Fronta na Jesenicah doseglja pomembne uspehe. Predvsem so se osamosvojili terenski obori,

člani Fronte pa so se priteli vse bolj aktivno uveljavljati v raznih društvi.

omenim prevedbo. Večina nadzornikov prog je prevedena v 12. plačilni razred. Vsak nadzornik mora imeti popolno srednješolsko izobrazbo in biti po poklicu gradbeni obrtnik. Zrazen ima dokaj težkih in obširnih izpitov v sami službi, kajti njegovo delo je precej odgovorno. In pri vsem tem ima možnost napredovanja le nekaj let — do 12. grupe. Zakaj pri 35 letih službe, kolikor predvidela uredba, le 10 let za napredovanje? Mnenja sem, da je to nepravilno in nenormalno.

Drugo poglavje so sekcijske za vzdrževanje proge. V sekcijsah so tri glavna operativna referentstva, ki jih danes v večini

slučajev zasedajo nadzorniki prog. To je za njih povisjanje, saj dočelo naziv tehničnega referenta. Vendar se vsak nadzornik brani takega povišanja, kajti s tem izgubi pravico na službeno obleko in funkcionalni dodatek, ki jo ima kot nadzornik. Tudi prejemki niso večji. Poveča se le odgovornost s prejšnjih 15 na 150 kilometrov na dan.

Zakaj se pri železnici nihče ne briga, da bi se odpravili takki nesmisli? Ali moramo železniški uslužbenici res kar na prej poslušati težke očitke s strani javnosti, ne da bi se kaj ukrenilo?

Jože Zajec

Z MESTNE KONFERENCE LMS V KRAJNU Organizacija, ki je imela lani največ uspehov

Že mestna konferenca Zvezde komunistov je ugotovila, da je v lanskem letu najuspešnejše delala mladinska organizacija. In res je bilančna dela, ki je bila na mladinski konferenci pretekli petek, vseskozi pozitivna. Čeravno ni mogoče trditi, da je bilo narejenega, kar se največ da, in da ni bilo resnejših pomanjkljivosti, monamo kranjski mladini k uspehom čestitati.

Mladinska vodstva ne pojmuje več političnega dela le v obliki študijskih sestankov, ki so s svojo togoščjo slabik zanimalje mladine za organizacijo. Za delo v lanskem letu je karakteristično, da so skoraj vsi mladinski aktivni iskali novih prikladnih oblik v svojem delu. Toda čeprav je mladina dojela potrebe po iskanju novih oblik in jih začela iskati, ne moremo trditi, da ji je uspel le vedno in povsod tudi najti. To je vsekakor stvar, ki terja daljšo dobo; vendar začetek je tu!

Na konferenci je bilo veliko govora o kulturni vzgoji naše mladine, kot najprikladnejšem sredstvu za borbo proti malečanskim naziranjem in navadem, zlasti pa proti vplivom vzhodne reakcije, ki loviti v kalnih vodah primitivizma in zaostalosti. Tov. Lesjakova je dejala, da merilo dejavnosti nekega mladincu ne sme biti več obiskovanje sestankov, temveč njegova skrb za osebno kulturno in politično vzgojitev, v okviru in izven organizacije.

V zadnjem času je prišlo tudi do resnejših poskusov zbljanja med delavsko, kmečko in šolsko mladino. Zlasti de-

sovražnikove črte na severni strani.

Komandanta Matija in Vido, komandira Tine, Dušan in Še nekateri so se pognači z bombami in juriš. Padel je mitraljez Lojze iz Mengša. Nemec je s spodnje strani začlona držal za cev njegove strojnice. Nek naš borec, ki je to opazil, je zagnal bombu v Švaba in si ponovno priboril orožje. Pole ne je trajal ta metež. Naši napadci so prebili obroč. Skozi vrel se je posrečilo priti delu naših borcev, med njimi tudi nekaterim težjim ranjencem, kakor Roktu Korošcu-Borisu in Angeli Podstudenškovi-Ančič. Večjemu delu enote pa to ni uspelo, ker so prav takrat Nemci obroč zaprli z novimi silami. Se nekolikokrat smo ga poskušali prebiti, toda vsi napori so bili zmanj. Naše vrste so bile oslabljene, posebno že zato, ker je padel domala ves komandni kader. Pijani Nemci so čedalje huje pritisnali. Morali smo se umakniti proti vzhodu. S spremnim manevriranjem smo se izognili daljnemu boju.

Po nemških poročilih je v borbi padlo 63 oficirjev in vojakov. Ijudje so pripovedovali, da so Nemci ves dan vozili ravnice z avtomobili, od katerih je kapljala kri. Naši pa padlo 16, med njimi tudi komandant odreda Matija, komandant bataljona Vido, komandir čete Tine in drugi. V tej boji so Nemci vrgli 3.000 vojakov, nas pa je bilo 80. Več kot 35 Nemcov na enega našega borca!

Iustriral Miro Cetin

Partizansko levo krilo je začelo prepevati partizanske pesmi. Raztrganci so jih pozivati, naj se predamo. Ko so videli, da se jim ne odzovemo in še kar naprej prepevamo, so začeli groziti in nemorno zmerjati. Pred položaji so se pojavili prvi sovražniki. Začelo se je.

Borci so na Matijevu povelji v dveh minutah zasedli že prej odrejene položaje. V zimskem oblačnem vremenu je bila trda tema. Zasede so se po prvem prijemu s sovražnikom umaknile, ker so ga zaenkrat zaustavile, bataljon pa je bil pripravljen na bitko. Na položajih je vladala grobna tisina. Sovražnik se je razmeščal v bojno črto. Krog in krog je bilo slišati nemške komande, močnejše.

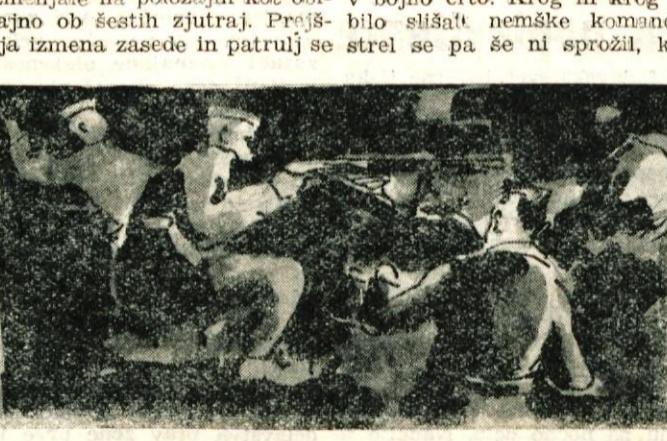
Nekaj minut je bilo zatišje, nato je prišel drugi, še silnejši napad. Čez dobre pol ure je bil odbit in sovražnik se je spet umaknil na prvotni položaj. Med nami še nikoli bilo žrtev.

Sedaj pa so se vse bolj aktivno uveljavljali v raznih društvi. Čeprav so Nemci na gosto padali, niso odnehalni. Ležli so čez svoje kolege in napadali z vso srditostjo »nadčlovek«. V naših vrstah so padle prve žrtve. Ko so naši tovariši to vidi, so s podvojeno močjo navalili na sovražnika in ga po enourinem neenakem boju vrgli z naših položajev.

Nemci so spoznali, da 80 partizanov zanje ni šala, zato so še med napadom poslali pomoč. Po 15-minutnem premoru so pričeli nov, četrty napad. Takrat so naše položaje napadli tudi s severne strani kamor so prišli od Nove Štiftte in

Črnivec. Da bi zavarovalo hrbot borec, ki so se borili z glavno sovražnikovo silo, se je naše levo krilo moralno umakniti na položaje desnega krila, kjer se je razvilo v bojno črto proti severu in tako ustvarilo šut proti novemu napadu. Nemci

so pričeli z jurišem, a naši so se odzvali s protimapodom. Čeudi so bili partizani zelo borbeni, kažalo, da dolgo ne bomo mogli vzdržati. Nemcev je bilo vse zeleno in napadali so s tako silo in s tako brezobzirnostjo do lastnih žrtev, da je izgledalo, da nas bodo vsak čas vrgli s položajev in pred puške

je vlegla k počitku.

Kadilci še niso ugasnili svoje cigarete pod šotori, ko je udarila zaseda na poti proti Tuhinju. Nismo se še dobro zavedeli, ko je zaropatača tudi tista proti Smartnemu. Komaj je padla komanda: »Na položaj!« Sosed mi je dejal: »Sedaj pa bo nekaj!« In že je bilo slišati streljanje naše tretje zasede, ki je čuvala

je bilo še pretemno. Minuta čakanja pred borbo se zdi dolga kot ura. Borci so se v pripravljenih položajih nervozno popravljali. Polagoma se je dejalo. Tedaj smo zaslišali komando: »Vorwärts!« Sosed mi je dejal: »Sedaj pa bo nekaj!« Nemci so pričeli počasi proti našim položajem.

V jeseniški železarni bodo izvolili 21 obratnih in 1 centralni delavski svet

V jeseniški železarni že več podjetij, lahko uvidi, kako se delo ne teklo tako, kakov je delavstvo že izpopolnilo za treba. Ali je utemeljitev upravičena ali ne, je drugo vprašanje. Uspehi, ki jih je kolektiv dosegel v teh dveh letih, od kar sam vodi podjetje, njegove argumente temeljito spodbija. Po vsej verjetnosti ing. Črnivec ni pogodu delavsko upravljanje.

Tudi to pot je bila dvorana zasedanja! Način na katerem se zberejo ne samo člani delavskega sveta, ampak tudi obratovodje, tehniki, inženirji in delavci ter po več ur zanimalnjem sledijo diskusiji.

Nikdar prej ni Železarna takoj uspešno izponzivala svojih nalog, kakor v času, ko se je uveljavil DS. Odgovornost za upravljanje podjetja se pri članih vodstva iz dneva v dan bolj stopnjuje. Vzlič lanskoletni snežni katastrofi je Železarna izpolnila družbeni plan za lansko leto 100 odstotno in ga celo prekoračila. Kolektiv je ustvaril skoraj 1200 milijonov din več akumulacije, kakor je bilo predvideno, in izpolnil plan kapitalne izgradnje. Zaradi vsega tega bodo letos povečali proizvodnjo za 13%, družbeni prispevki pa zvišali za nad 26%.

Povedati pa moramo tudi to, da ti naši uspehi niso vsem všeč. Prav v teh dneh, ko na Jesenicah na široko razpravlja o delavskem samoupravljanju, je odpovedal tehnični direktor Železarne ing. Sergej Črnivec službo z izgovorom, da mu je v zadnjih dveh letih

predvsem vojni invalidi, njih vzdove in sirote.

Kdor je poslušal razprave delo onemogočeno in da ne bi

delavskoga sveta ob prevzemu rad nosil odgovornosti, če bi

O uspehih kamniške tovarne gumbov

Mesto Kamnik ima razen napravami očisti in zlika, da drugega tudi tovarno gumbov, ki je bila nekdaj last privatnika in imela komaj 20 delavcev. Pod invalidsko upravo pa se je močno razširila in povečala število delavcev na 90. To so predvsem vojni invalidi, njih

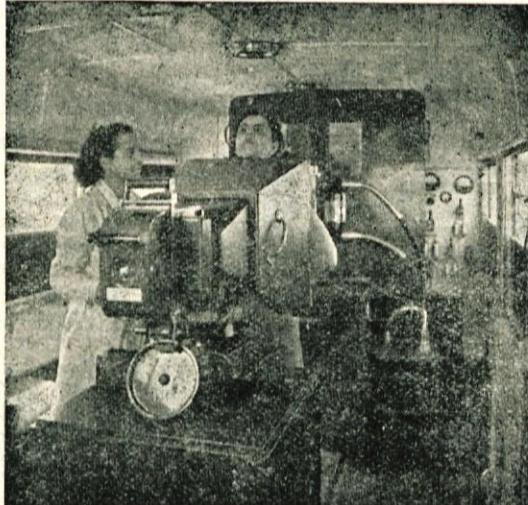
pa poglejmo malo v njeno notranjost. Najprej so tu ognomni kupi sladkovodnih školjk, iz katerih izdelujejo pridne roke s pomočjo strojev gumbe. Školjke najprej namakajo v velikanskih bazenih, da zdrobe potrebno krhkoto. Nato školjka rompa skozi vrsto oddelkov. V prvem oddelku jo zdrobe v roke rezaci, ki režejo majhne krogce. V naslednji delavnici krogce oblikujejo in izvrtajo luknjice za našivanje, nakar že oblikovane gume dobi polirnica, ki jih s posebnimi

MLADINSKO TEKMOVANJE

V počastitev V. kongresa LMK je mladina »Inteks« organizirala ekipno mladinsko tekmovanje za prehodni pokal tovarne »Inteks«. V tekmovanju sodeluje 150 mladincov iz delovnih kolektivov ter strokovnih in ostalih šol mestna. Tekmovanje v času, ko poročamo, še traja. Opaziti je veliko borbenost ekipa, ki se bore za vsako točko, da bi si priborile prehodni pokal. Sodelujoči mladinci so zelo disciplinirani, tako da tekmovanje poteka brezhibno. K temu je mnogo pripomogla tudi mladina tovarne »Inteks«, ki je tekmovanje odlično organizirala.

BOJ PROTI TBC

23. marca bo pri nas pričel množičen pregled vsega prebivalstva nad petnajstim letom.

Na sliki: Fluorografski aparat, s katerim bo naša zdravstvena služba dobila fotografiske posnetke pljuč in sreča vseh pregledancev in s tem vpogled v njihovo zdravstveno stanje. Vsak bolnik bo tako eden na zdravljenje. Vsak novoodkrit primer bo prihranil mnogo trpljenja, našemu gospodarstvu pa bogata sredstva.

Morda bi šlo preprosteje O dokazovanju delovne dobe

Okrjani svet za Ljudsko knjižico vseh izdaj, v katerih vanja komisija oz. upravni odbor okrajnega zavoda za socialno zavarovanje kritično oceni in večkrat zaradi pojasmil tudi zavrnje. Zato naj vsakdo isče najprej verodostojna pisemna dokazila in naj le v skrajnem primeru dokazuje delovno dobo s pričami.

Najpreprosteje je dokazovati delovno dobo z delavsko knjižico. Vendar izgleda, da se malokdo tega zaveda. Posredovalnica za delo v Kranju hrani namreč še nekaj nad 3.000 delovnih knjižic, ki zmanjšajo lastnikov. Ker je že čas, da se enkrat zaključi z izdajanjem novih delavskih knjižic, bi kazalo, da se vsak, ki ima še vedno težave s dokazovanjem svoje delovne dobe, v marcu oglaša na posredovalnici in pogleda, če morda tudi njegova knjižica ne leži tam.

Vsekorek in vsako sredo od 14. do 15. ure bodo vsem interesentom postregli s točnejšimi podatki.

Koliko nepotrebne tekanje in razburjanja bi bilo prihranjenega, če bi vsak od tistih 3 tisočih že dvignil svojo knjižico. Poskusite, morda bo tako šlo preprosteje.

Sindikat naj postane vzgojna organizacija

Tako so sklenili na občnem zboru v tržiški tovarni kos in srpov

Občni zbor sindikalnih podružnic so v glavnem že za nam. Vendar pa je še treba spremembiti, da bi jih v glavnem moralni obravnavati delavski sveti in njih upravnimi odbori. Res da ima sindikat tudi pri tem važno vlogo, t. j. da svojemu članstvu pravilno tolmači, zakaj se morajo podjetja boriti za svoj obstoj in zakaj je delavec v resnici gošč podjetja, vendar pa so veliko večje njegove vzgojne naloge.

Na občnem zboru so ugotovili, da je delavstvo premalo poseglo v probleme družbenega razvoja in je tako šlo mimo članstva precej važnih gospodarskih ukrepov.

Med sklep, ki jih je sprejel občni zbor, stoji na prvem mestu naloga novega upravnega odbora, skrbeti za redno pruževanje vseh novih ukrepov in jih predelovati na debatnih krožkih članstva. Tudi v seznanjanju z gospodarsko problematiko bo sindikat resnejše posegel. S tem bo doseženo temsje sodelovanje med delavskim svetom in sindikalno organizacijo. V veliko večji meri bodo letos pazili na kulturni razvoj in telesnozgodnjem delavnost, ker je prav v kolektivu samem veliko dobrih kulturnih in fizičkih delavcev. V prihodnji bodo razširili svojo dejavnost.

Sadovi marljivega dela niso izostali. Pred kratkim so delili doblek, ki jim je poplačal trud in prizadevanje. In zakaj tolikšni uspehi? Zato ker v tovarni vlada najlepše soglasje med kolektivom in upravo, ker složno skrbe za procvit podjetja. P. P.

6 milijonov za dvig kmetijske proizvodnje

Člani splošne kmetijske zadruge v Medvodah so na redem letnem občnem zboru ugotovili, da je vodstvo lepo skrbelo za razvoj vseh zadružnih odsekov in v redu nabavljajo zadružnikom kmetijske stroje in orodje. Pri tem je ustvarila zadružna nad 6 milijonov dobička, ki ga bodo letos porabili za dvig živinoreje, nabavo škropilnic za sadje in krompir, za dograditev zadružnega doma, strokovno izpopolnitve zadružnikov, delno pa za pomoč Golemu brdu, Žlebam in Studenčam, ki bodo letos elektrificirane. Od čistega dobička bodo prejeli zadružniki 613.000 din in sicer prizadene in več kakor drugi. Več bodo prejeli tudi hribovski zadružniki.

Denar in kruh

Krompir:	Pšenica:
22.750.—	delo 12.250.—
12.000.—	hlev. gnoj 2.750.—
4.250.—	umet. gnoj 1.500.—
10.000.—	vprega 3.000.—
60.000.—	seme 8.000.—
108.000.—	sk. strošk. 27.500.—
160 q	Pridelek na 1 ha 12 q
256.000.—	16.- kg 40.- 48.000.—
148.000.—	čist. doh. 30.500.—
	s slamo

potrebujemo in so zato tudi najbolj rentabilne.

Mogoče bi kazalo organizirati za to prehodno obdobje, dokler trgovina ne more še vsega nuditi, posebno zvezo predelovalcev semenskega krompirja, ki bi si v povezavi z južnimi zadružnimi zagotovila žito odnosno kruh — in s tem omogočila pridelovanje krompirja na večjih površinah.

Inž. Janez Perovič

Novi dom oskrbovancev pri Sv. Ani

Pri Sv. Ani nad Tržičem je bil pred slabim mesecem očeten na bivši Polakov pri stavi lep dom oskrbovancev. Pred približno letom in pol se je Mestni ljudski odbor v Tržiču odločil, da obnovi poslopje, kjer so bili onemogli že preje, — dokler se leta 1946 niso preselili na Okroglo in kasneje v Preddvor pri Kranju.

Največje breme pri obnovitvi je nosil Ljudski odbor mestne občine v Tržiču, ki je prispeval 1 milijon 800 tisoč dinarjev. Bombažna predilnica in tkalnica je razen drugega prispevala 40 postelj s kompletno posteljnino. Lesno industrijsko podjetje pa je poskrbelo za prevoz. Vse priznanje gre tovaršišči Rozi Pavlinovi, ki je vseskozi vodila dela, pa tudi tovaršišču Purgarju in Stajniku, ki sta vložila v dovršitev nešteto prostovljin delovnih ur.

Sedaj je vse že gotovo. Pred mesecem so se v nov dom prijavili prvi stanovalci. Lahko tiste kulture, ki jih najbolj so se ga razveselili, saj je go-

tovo najlepši na Gorenjskem. Novo pohištvo, udobne spalnice s po pet postelj, jedilnica, bolnišča, kopalnica, prostorna in komfortna predstoba, parketiran pod, radio aparat, sprehačališče — vse to bo olajšalo tržiškim oskrbovancem zadnja leta življenja.

»Polakova guba« leži na poboku Stolca in ima krasen razgled na šentansko dolino, Košuto in Strožič. Je tudi gospodarski objekt. Njeno posestvo vključuje njive, sadovnjak, nekaj gozda in vrt, tako da se bo dom onemogli vzdrževal deloma tudi sam. V hlevu že stojita dve novi kravi — mlekarici.

Pred izrednim dogodkom v Prešernovem gledališču

V torek, 14. marca bo v Prešernovem gledališču peta premiera te sezone in — doslej — najpomembnejša uprizoritev, kar obstoji naše poklicno gledališče. S štiridejanko Maksima Gorkega »NA DNU« bo ansambel Prešernovega gledališča sklenil temeljit obračun svojega dosedanjega dela in rasti, ker se mora ravno ob tej nad vse zahtevni igralski nalogi pokazati, koliko je kolektiv napredoval in se naučil v tem poltretjem letu. »Na dnu« se doslej — po vojni — v Jugoslaviji ni igralo; prvič je bilo uprizorjeno pred dneva mesečema v Jugoslovenskem dramskem pozorištu (Beograd) v režiji Mate Miloševića — uprizoritev PG je šele druga. Iz predvojnega časa je še ostala slovenski javnosti v spominu lepa uprizoritev Slovenskega narodnega gledališča v Mariboru (1940) v režiji pok. Jožeta Koviča. Mnoga gledališča so tej najboljši in najdragocenejši dramski stvaritvi velikega ruskega poeta-glašnika izmikajo nemara zato, ker se — hoté ali podzavestno — boje primerjave s svoječasno, danes že »klasično« in v pozabljene tonečo izvirno uprizoritivo moskovskih Hudožestvenikov, v režiji samega Stanislavskega, češ: »Drama je bila napisana prav za Hudožestvenike in bolje od njih je ni mogče igrati, zato jo rajši pustimo!« — To v nekem smislu drži; nihče ne trdi, da bi moglo n.p. PG uprizoriti to drama »boljši od Hudožestvenikov (in smešno bi bilo to le pomisliti!). Uprizori jo pa lahko drugače — in jo tudi mora, kajti tačas je minilo pol stoletja, in našemu času se prikaže ista umetnina v drugačni luči nego v dobi, v kateri je nastala. To pa je ansambel PG tudi skušal doseči: uprizoriti po svojih najboljših močeh to klasično delo tako, kakor se kaže iz perspektive našega časa in dežele.

»Po svojih najboljših močeh. Dá — kajti z nobeno uprizoritivo do dames se ansambel PG še ni ukvarjal tako zagrizeno, intenzivno in naravnost bolestno navdušeno kot s to. Čudovita poezija, resničnost in globokoumnna simbolika te drame je igralcem in režiserja navdušila, da so iskali vase v vse mogoče, doslej komaj zname kotičke; in tudi ko bi bil »uspeh« uprizoritev neznaten, da, celo ko bi sploh ne bilo premiere — bi bilo to delo za ansambel vendar neznanško bogata šola in preizkušnja, ker so se ob realizaciji teh edinstvenih likov pokazale igralcem takе, doslej neznane stvariteljske naloge, da so morali

poseči globlje vase kot kdaj-koli poprej.

»Na dnu« je Maksim Gorki napisal prav za Hudožestvenike (MHT) Stanislavskega, za to do danes v vsej svetovni kulturni zgodovini najintimnejše in umetniško najčistejše gledališče. V tem teatru je ta drama doživel svoj krst leta 1903 in je v najkrajšem času zmagoval obšla vso Evropo, nesč slavo Gorkega do najvišjih zvezd. Gorki je upodobil tu svet, ki ga je sam predobro poznal iz časov svojega nemirnega potepušča po brezmejnih prostranstvih evropske Rusije: dno življenja, poslednje izmeške človeške družbe, tiste izobčence in brezdomce, ki so v svojem socialnem območju (Rusija pred revolucijo petega leta!) obsojeni na večno, brezizhodno životarjenje in umiranje, brez sence upanja, da bi se še enkrat dvignili v boljše življenje. Nanizal je galerijo čudovitih karakternih študij, a mimo tega je ustvaril še več: simboliko globoke modrosti »DNA« — in prav to je, kar nas še danes v tem delu najbolj zanima. Simbolični likov kot so Luka, Satin, Bubnov, Baron, Igralec, Nastja — je občeloščka, večna, vir modrosti, izkušenj in lepote.

Režira Dino Radojević, naš znani »hišni« režiser, ki je pripravil uprizoritev tega dela že več let. Nenavadno domino in lepo, prav presenetljivo in enkratno sceno pa je zasnoval njegov zvesti sodelavec Svet Jovanović — kostume pa naša stalna (vodilna slovenska) kostumerka Maja Jarčeva.

Nastopajo: France Trefalt, Mara Černetova, Nada Bavdževa, Ruda Hlebš, Jože Pristov, Mirk Cegnar, Vera Blančkalanova, Angelca Hlebecova, Klio Maverjeva, Jože Kovacič, Nace Reš, Janez Eržen, Marijan Dolinar, Tome Eržen, Pavle Jelčnik, Metod Mayr in Lado Stiglic.

Kot šesto premiero pa pripravlja vodstvo PG svojim ab-

nentom in rednim obiskovalcem posebno slastno presenečenje: za počastitev največjega jugoslovanskega dramatika Mirslava Krleže bodo na našem kranjskem odru nastopili (in odigrali vse abonantske prestavne in nekaj predstav »izven«) prvaklji ljubljanske Dramne Mira Danilova, Savka Severjeva, Stane Sever, Vladimir Skrbinek in Marja N. Nablocka: uprizorili bodo v režiji Bojan Stupice Krležino dvodejanko »V AGONIJI«. Prva predstava bo kmalu po premieri »Na dnu«.

Po četrti skupščini LP kranjskega okraja

NOVA VSEBINA - NOVE OBLIKE DELA

Iz Ljudske prosvete — Zveza ljudskoprosvetnih društev

Pred mesecem je bila redna letna skupščina Ljudske prosvete kranjskega okraja. Bilo bi ža prepozno, če bi podrobno poročali o njenem poteku. To, o čemer je nujno pisati, pa so nove oblike, ki jih je dobilo ljudskoprosvetno delo. Četrta letna skupščina je sklepala o njih in jih tako prilagodila novi vsebinai, ki je nastopila po zadnjih spremembah v našem družbenem življenju, v kulturno-prosvetnem delu pa zlasti po ustanovitvi »Svoboda«.

Najvažnejša novost je gotovo preimenovanje Ljudske prosvete v okrajno Zvezo ljudskoprosvetnih društev, kar dosti točneje odraža samostojnost posameznih društev in vso pestrost ljudskoprosvetnega dela na našem območju.

Prav tako so nastopile organizacijske spremembe v okrajnem vodstvu. Kakor je sklenila že skupščina, bo odslej delal ves okrajni odbor Zveze

in ne le ožji sekretariat, kakor je bilo prej, ko se je okrajni plenum Ljudske prosvete sedaj letno le trikrat ali štirikrat, da posluša »direktive« in jih »prenesa na teren«. Vsak član okrajnega odbora je sedaj tudi v odboru ene od panog. Takoj so ustanovljeni: odbor za finance in gospodarstvo, odbor za dramatiko in lutkarstvo, odbor za vokalno in instrumentalno glasbo, odbor za likovno umetnost in filmske krožke in odbor za društveno izobraževanje, ki skrbi za knjižnico, Ljudske univerze in razne tečaje. Vsi ti odbori so imeli v preteklih tednih že svoje sedanke ter pričeli z delom. Vsak odbor je pretesel vprašanja s svojega področja in sprejel doljene predloge, o katerih bo nato razpravljal celotni okrajni odbor.

Menimo, da je tak način dela — doslej tako delajo le v kranjskem okraju — mnogo boljši, ker vsi člani okrajnega odbora sedaj dejansko delajo. Razen tega se je ta nova organizacijska ureditev v kranjskem okraju kar vsljevala z zelo povečano dejavnostjo prostvenih društev vseporosod.

O tem in še marsičem drugem sta mi pripovedovala Dušan Bavdek in Tončka Vodnikova, predsednik in tajnik OZ LPD, ko sem ju naprosil, naj mi nekaj povesta o kulturno-vzgojnem delu po četrti skup-

ščini. Povedala sta mi mnogo res važnih stvari in le tesno odmerjen prostor mi brani, da se o njih ne razpišem. N. pr. — izobraževalno delo na podeželju:

Kar dobro se obnesejo praktični tečaji za ženski naraščaj, kmečke nadaljevanje šole in podobni kmetijski tečaji pa nikakor ne uspevajo. Izgleda, da je globoko zakoreninjena milostnost, da kmetu ni treba niced vedeti, ali pa tista še nevarnejša, češ: »Za davke že ne bom delal!« V teh tečajih je pouk vse premalo praktičen, tako da kmetje ne vidijo na zorno njihove praktične koristnosti.

Tudi pri delavstvu je zadnje čase nekako splahnela želja po širšem obzorju, vsaj to bi človek sklepal, če pomisli, da se je v prvi letnik večerne gimnazije v Kranju vpisalo le 7 ljudi, v Tržiču in Škofji Loki pa sploh nične. Ali ni sramota, da je v javnih knjižnicah kranjskega okraja pri 80.000 prebivalcih le 45.000 knjig? Zakaj občine ne poskrbijo za to, da bi s finančno pomočjo podjetij in kmetijskih zadrug zagotovile knjižnicam dotok novih knjig, zakaj jim vendar ne že poskrbijo dostojnih prostorov? Da je to mogoče, nam dokazujejo Hotavje, kjer je kmetijska zadruga darovala za knjižnico 25.000, KUD pa 10 tisoč dinarjev, ali pa Sovodenj, kjer je zadruga prispevala knjižnici kar 50.000 dinarjev.

Še smo govorili tudi o čedljive uspešnejših igralskih družinah, o težavah Ljudske tehnik, o spomeniškem varstvu in h koncu tudi o našem listu. O vsem tem pa kasneje.

J. Z.

Anka Cigojeva v vlogi Haitange (Klabundov Krog s kredo)

Nekaj pripomb k „Pohorski bajki“ na jeseniškem odru

Ljubljanski dnevnik je 14. februarja objavil oceno »Pohorske bajke« na jeseniškem odru. Recenzent smatra to delo za doslej najbolj uspelo odrsko stvaritev, namenjeno mladim Jeseničanom, s čimer se pa ne strinjam.

Osnovni motiv »Pohorske bajke« je lep in hvaležen za obdelavo. Avtor ga je v nekaterih podrobnostih prepričljivo in

uspelo povesti gledalca v pravokotno srečo odkrili na Jesenicih svet. Nepozabna je tudi nekaj novih igralskih talentov pesem palčkov. Vprašajmo pa se, kako je z originalnostjo te scenske glasbe? Mar ne spominjam nekateri napevi na že znane, stare melodije (Disneyjevi filmi)? Sicer pa prepričam scensko glasbo v oceno glasbenim strokovnjakom!

Lahko pa smo ponosni na izvedbo te glasbe, ki je vsekakor

uspelo povesti gledalca v pravokotno srečo odkrili na Jesenica

ke« smo odkrili na Jesenicah ljeti. Nepozabna je tudi nekaj novih igralskih talentov pesem palčkov. Vprašajmo pa se, kako je z originalnostjo te scenske glasbe? Mar ne spominjam nekateri napevi na že znane, stare melodije (Disneyjevi filmi)? Sicer pa prepričam scensko glasbo v oceno glasbenim strokovnjakom!

Družbeni življenje je lep in hvaležen za obdelavo. Avtor ga je v nekaterih podrobnostih prepričljivo in

uspelo povesti gledalca v pravokotno srečo odkrili na Jesenica

ke« smo odkrili na Jesenica

Dragi pionirji!

Že precej rešitev sem prejel. Le tako naprej pošiljajte svoje rešitve orehov, ki sem vam jih zastavil v preteklem mesecu. Vsi tisti pionirji, ki mi bodo do 15. marca poslali pisemca z odgovori na vseh pet, bodo deležni lepih daril, ki sem jih naprosil za vas od glavnega urednika. Seveda jih bodo dobili le, če bodo izzrebanji. Bodo pa to lepe mladinske knjige, pa tudi cel kilogram čokolade imam zaanje.

Vendar pa mi ne pošiljajte samo rešitev. Že kar sit sem tistih vaših pisem, v katerih je le izrezek iz Glasu Gorenjske. Zakaj mi ne napišete kaj več, ko že kupite znamko za pismo?

Sicer pa tale ukor ne velja za vse. Prav lepo se zahvaljujem za lepe pozdrave, ki sem jih prejel od Kose Karanovičeve, Franceta Vrankarja (ki mu bom naprosto izposloval), Majde Pokornove, Marijanice Štumflove, Matevža Kolarja in — ne samo teh. Tudi drugi jih lahko posnemate in mi pišete o svojem delu, veselju in težavah. Vse bom objavil, če bo le prostor. Za najpridnejše po velja tisto, kar sem že zadnjic obljubil: na Bled se popeljemo.

Vaš Kosobrin

Izkoriščanje mladine v klubu „Projektor“

Zapostavljanje mladine v namiznoteniškem klubu »Projektor« je vsakdanje. Zaradi tega je že marsikater član — pionir in mladinec — izstopil iz kluba. V čem je to izkorisčenje?

1. Vsak mesec plačujemo članu kluba 30 dinarjev za članino. Nikakor ji ne nasprotujemo, vendar pričakujemo od tega tudi določene koristi. Teh pa ne uživamo. Na naša vprašanja se je odgovor vodstva spet in spet glasil: »Denar gre za žogice.« Pa vendar igramo z žogicami, ki so že tolkokrat zakrpane, da so pretežke in tako jajčaste, da z njimi ni mogoče igrati. Cele žogice si lahko privoščijo samo starejši, čeprav tudi mi prispevamo delež k znesku zanje. Mislimo, da imamo tudi pionirji in mladinci pravico igrati s celimi žogicami in ne samo »asi.«

2. Brez treninga ni uspeha. Pri treningih pa imajo nekateri, posebno ženske, posebne pravice. Mlađi moramo čakati po cele ure, da lahko igramo nekaj minut. Starejši, tudi nič boljši od nas, nasprotno lahko po mili volji trenirajo svoje ljubljence, iz katereh namenavajo ustvariti nekakšne zvezde namiznega tenisa. Če bo šlo takoj naprej, bo klub preprosto propadel. Igralci, kalkor so Hleboš, Petrovič, Plut itd., ne bodo dobili vrednih naslednikov.

3. Večina pionirjev in mladincov še ni videla izkaznic, ki so, kot vse kaže, samo za »ase«, ne pa za druge, ki nočjo zmag, ampak razvedrila. Člani še zdaj ne vedo, kdo je v klubu predsednik in kdo sekretar — Vilfan ali Fatur.

4. K treningom hodimo, da bi se česa naučili, ne pa, da bi nekaterim študentom prena-

šali razne aparate v tovarno »Iskra«. Saj jim rade volje pomagamo, toda oni naj ne hočijo poleg nas z rokami v žepu!

5. Odkar je podrtta telovadica, sploh ne vemo, kje je trening. Pa je, toda samo za mase! Minili so časi, ko so močnejši tlačili šibkejše. Ni več izkorisčanja človeka po človeku. V naši socialistični domovini smo vsi enakopravni. Menim, da velja to tudi za študente. Prizadeti pionirji

Dragi Kosobrinček!

Najprej ti bom povedala, da smo imeli pionirji v nedeljo matinejo. Zbor Glasbene maticice iz Ljubljane, ki je že v soboto zvečer gostoval v Tržiču, je priredil nam pionirjem lep koncert umetnih slovenskih pesmi. Napolnili smo dvorano Cankarjevega doma do zadnjega kotička. Sicer smo pionirji zelo nemirni, toda sedaj je bila — po pravici ti povem — popolna tišina in poslušali smo z odprtimi ustmi. Zapeli so res lepo, zato smo jim ploskali. Naj le še pridejo!

Zdaj pa še malo o osmem marcu. Naš igralski krožek se uči tri lepe prizore. Za 8. marec pripravljamo »Dve mamic in »Mamin god«. Tudi jaz sedeljsem in se bojim, kako bo v soboto pri nastopu. Upam, da mi ne bo preveč bilo srce. Svojim mamicom moramo praviti malo lepega veselja in jim s tem dokazati, da jih srčno ljubimo.

Za kasneje pa že študiramo igrico »V kraljestvu palčkov« in taškrat pridi k nam, da boš med njimi tudi Ti stopil na oder. Če se odzoveš, Ti bomo vsi hvaležni.

Pionirka Marija Kraljeva

Petindvajset let ji je bilo, ko je s štirimi otroki ostala brez moža. Ob večernih, ko je utihnilo otroško čebljanje, je dolgo v noč premisljala, kako bi svoje nebogljene vzredila v zdrave in poštene ljudi. Na hiši je ostal še dolg od moževe bolezni, zato bodo morali otroci drugam po zaslužek.

Samo za otroke je živila. V boju za obstanek je postajala iz dneva v dan bolj odločna in samozavestna. Kmečka hraničnica in posojilnica ji je zaračunavala 15% obresti na dolg, tako da ni mogla niti obresti redno plačevati, kaj šele dolg. Z druge strani je pittiskala davkarja. V hiši so prihajali neznanci, uradni ljudje, in rubili in odnašali. Delala je kmepela, skušala je obdržati vsaj hišo, da bi imeli otroci zavjetje, dokler ne dorastejo.

Nikdar ni bila verna; v domačih duhovnikih je uvidela hinavce — steber klerikalizma. To se ji je maščevalo. Na sebi je občutila sovraščvo, kalkršne, ga so zmožni le klenčalci. Eden med temi »pripremlki« je dala kmečka posojilnica kredit, na dražbi je odkupil polovico njene hiše. Prenesla je tudi ta udarec. Čutila pa je, da je dobila v hišo gada, ki ji bo vseskozi v nesrečo.

Petindvajset let ji je bilo, ko je s štirimi otroki ostala brez moža. Ob večernih, ko je utihnilo otroško čebljanje, je dolgo v noč premisljala, kako bi svoje nebogljene vzredila v zdrave in poštene ljudi. Na hiši je ostal še dolg od moževe bolezni, zato bodo morali otroci drugam po zaslužek.

Samo za otroke je živila. V boju za obstanek je postajala iz dneva v dan bolj odločna in samozavestna. Kmečka hraničnica in posojilnica ji je zaračunavala 15% obresti na dolg, tako da ni mogla niti obresti redno plačevati, kaj šele dolg. Z druge strani je pittiskala davkarja. V hiši so prihajali neznanci, uradni ljudje, in rubili in odnašali. Delala je kmepela, skušala je obdržati vsaj hišo, da bi imeli otroci zavjetje, dokler ne dorastejo.

Nikdar ni bila verna; v domačih duhovnikih je uvidela hinavce — steber klerikalizma. To se ji je maščevalo. Na sebi je občutila sovraščvo, kalkršne, ga so zmožni le klenčalci. Eden med temi »pripremlki« je dala kmečka posojilnica kredit, na dražbi je odkupil polovico njene hiše. Prenesla je tudi ta udarec. Čutila pa je, da je dobila v hišo gada, ki ji bo vseskozi v nesrečo.

V svojih mladih letih sem se prav rad potopal med lišajastimi gabri in visokimi starimi smrekami in stikal za ptičjimi gnezdi. Vedel sem za šinkavce in sinice, ki so gnezdale na majhni jasi sredi gozda, pa vendar mi to ni bilo dovolj. Kadarkoli sem bil v gozdu, me je zaneslo k star, debeli smrek. Njene plitve korenine so spominjale na prste, ki krčevito rijejo v zemljo in iščejo opore. Ko sem poslušal skrivnostno pokanje v košati kroni, me je čudno spreletavalo. Potem sem počenil in silil z drobnimi rokami v prostor med koreninami in zemljo, kjer pa navadi gnezdišča taščice in kraljčiči. Pa nisem imel nikoli te sreče, da bi občutil pod prsti nežen puš mlačev. Le rjave in črne mravljive so romale po prepereli skorji, otipavale vse, na kar so med potjo naletele, se sunkovito obračale in spet hitele s svojim tovorom dalje.

Nekoč, ko sem se zopet ustavil pod to smreko, sem zagledal ob eni izmed korenin kaj čudno ptico. Bila je golobje velikosti, temno siva z rjavkastimi lisami. Ni bila podobna ne drozgu, ne sivemu golobu, ne grlici. Ko sem se ji približal, je glavo boječe stisnila h korenini, zacepetala z nožicami in onemogočila zamahnila s perutmi. Slutil sem, da z njo ni nekaj v redu. In res, na tisti strani, s katero se je tiščala h korenini, se je perje lepilo od krvi, ki se je v drobnih kapljicah cedila iz rane pod perutjo. V utrujenih očeh sem bral nemo prošnjo.

Razpel sem srajco in spravil drobno telesce na varno. Rad bi jo ucvrl proti domu, kakor sem bil navajen po takih po-hajkovanjih. Pa sem šel počasi, da bi moje varovanke preveč ne bolelo. Doma nisem ptice nikomur pokazal. Zanesel sem jo k hruški in jo posadil na vejo, da bi bila vsaj pred psom varna. Potem sem stekel po kozarcem vod in kruh. Dvignil sem ji glavico, ki jo je onemogočila povešala, ji odprl kljun, in v vil vodo vanj. Kar goltala jo je. Zdela se mi je, da jo je voda osvežila in da je spet pri moči, čeprav se kruha ni dotaknila.

Ob mraku sem bil spet pri nji. Glavo je povešala kakor prej in od časa do časa vzdrhtela. Krvavela pa ni več in to mi je dalo upanje, da bo kmalu spet zdrava.

Ponoči dolgo nisem mogel zaspati. Iz teme so se upirale vame utrujene oči. Postalo mi je žal, da nisem vzel tice v hišo. Tu je ne bi zeblo, morda bi tudi prej ozdravila.

Se v sanjah je bila z menoj, že zdrava me je obletavala in se mi dobrikal, ko sem spet stikal za ptičjimi gnezdi.

Na vse zgodaj sem bil že na nogah in

stekel k hruški. Veja, na kateri je prejšnji dan ždela, je bila prazna. Pogled mi je bliskovito zdrsel po deblu v travo in iskal. Tedaj sem jo zagledal. Ležala je na zdravi peroti in od časa do časa široko odprla kljunček, kakor da ji primanjkuje zraka. Spet sem pohitel po vodo, pa je ni več poskusila. Še oči ni odprla in ko sem ji previdno odmaknil veko, se je zastrmela

vame z mrtvimi pogledom. Obupano sem pogledal okoli sebe in glasno zajokal. Tedaj je ptica zadnjic krčevito vzdrhtela, telo se ji je napelo kakor lok, potem je ugasnila.

Tako mi je bilo takrat, kakor da bi mi umrl nekdo od najdražjih. Mrto priateljico sem zagrebel ob robu gozda. Zdaj raste tam drnulja. Vsako pomlad siplje ve ter na ta košček zemlje bele cvetove.

J. S.

Uprizoritev „Žogice - Nogice“

Bi kazalo ustanoviti stalni otroški teater?

Za Malikovo nad vse popu-larno, čeravno ne najboljšo vahno poprijelo in nežen-kratko, kar malce enolično lutkovno odpihati Zmaj; odrasli pa so nost. Na teh treh temeljih bi igrico, dovolj spretno z mini-malimi spremembami prire-samo prizanesljivo se smehlajo, otroškega ansambla in s pri-tegnitvijo še nekaterih podobno talentiranih otrok, pod spret-nim, pedagoško nadarjenim in gledališko rutiranim voditelj-stvom (kakršno je bilo tokratno) v Kranju formirati reden otroški teater v večjem for-matu, v bolj civiliziranih teh-ničnih pogojih: oder (in opre-ma odr), na katerem so otro-ci topot nastopili, je bil nam-reč mravnost predpotopno re-van in kar čudno je, da je predstava v tehničnem pogledu vsaj tako dobro uspela in da ni bilo posebnih motenj.

Pravčato malo doživetje je bila scenografija v slogu pri-mitivne, toda učinkovite in okusne slikanice: risana in bar-vana nad vse korajžno, v širokih ploskvah, drznih barvnih kombinacijah in v kar ne-sramni perspektivi — je učinkovala sveže, vdramljivo in

zagnali krik in ga začeli zmerjati. Prestrašen se je umaknil, ne da bi »verne« blagoslovil.

Nekaj dni po kapitulacijski Italije je zvedela, da je v borbi z Nemci padel sin, ki je odšel prvi v partizane. Jokala je, ko je bila sama, toda ljudje njenе bolečine in solza niso videli. Teden dni kasneje so prišli v hišo Nemci in belogar-dišti, jo zvezali in odpeljali, hišo pa pred njenimi očmi za-žgali. Ničesar ni mogla rešiti. Iz mržnje do tistega, ki se je vsebil v hiši, je že lezela, da bi dom zgorel do tal. Pa ni bilo tako. Hlapo so bili okupatorju še potrebni, zato so vojaki po-gasili ogenj, ko je začel siliti v »hlapčevs del. — Še isti dan bi moraljetnica pasti z mnogi živimi talci, pa se ji je posrečilo pobegniti. Potem so jo preganjali kakor psa. Ven-

dar, med dobrimi znanci je našla zmeraj zatočišče. Čez dva meseca se je dobila sporočilo, da ji je padel najmlajši sin. Se bolj je stisnila zobe in s še večjo požrtvovalnostjo je hodila na zvezne s partizani, dokler je niso Nemci odpeljali v Nemčijo, od koder se je vrnila še spremstvu italijanskih vojakov tolažit — verne. Papežev od-poslanec se ni nadejal taktega sprejema. Ko se je pripeljal pred zbor jetnikov, so vsi za-

režiserjevo delo se je dosti pozitivno poznalo v dveh ozi-nih: v igralskih rezultatih (omenjen inteligenco gregorjanja in odrška okretnost vseh otrok) — pa tudi duhovitih in izvirnih sceničnih domislicah (ura s kukavico, pripovedovalcem kot oživljeno lutko, »avtomobilski promet itd.) — bistveni in uso-dni nedostatek režije pa je, da ni bila še bolj pogumna v adaptaciji Malikovega siromašnega besedila in da te borne dramske osnove ni bolj okrasila s še večjim številom takih domislekov.

H. G.

Mama, hvala ti za vso tvojo skrb in trpljenje!

Partizanka

ZANIMIVOSTI

POŠIRI NEMŠVETU

EISENHOWER BO PIL KONJAK IZ NAPOLEONOVE KLETI

Direktor pariškega hotela „Jurij V.“ Em Blouhot se je pripeljal v New York do Eisenhowerja z darilom, kakršnega mu nihče ne more dati. Podaril mu je steklenico konjaka iz leta 1800, ki jo je imel še Napoleon I. v svoji vinski kleti.

APARAT, KI POKAZE ZARIŠCE RAKA

Pred nedavnim so poročali angleški in nemški časopisi o iznajdbi novega elektronskega aparata, ki bo revolucionarno posegel v zdravljenje rakastih obolenj. Radioaktivni izotopi, ki se tvorijo v atomski bateriji tega aparata, kažejo, v katerem delu organizma je tiko obolelo za rako. Pravijo, da so doseženi že zelo pomembni rezultati.

DNEVNO TRIKRAT OKOLI SVETA

Tramvaji, avtobusi in trolejbusi 12 največjih jugoslovenskih mest so prevozili lani 40 in pol milijona kilometrov. Dnevno bi ta vozila lahko trikrat obšla zemljo po ekvatorju.

KJE SE NAJRAJE PREVAZAO?

Beograjan se posluži avtobusa, trolebusa ali tramvaja 233 krat v letu, Zagrebčan 295 krat, Ljubljanačan 200 krat, Sarajevec 158 krat, Skopljanec pa 34 krat.

JUGOSLOVANSKI STROKOVNJAKI GRADIMO PRISTANIŠCE V SIRIJU

Lani v novembri so prevzeli jugoslovanski strokovnjaki gradnjo obmorskega pristanišča v sirijskem mestu Latakija. Pristanišče, ki mora biti dograjeno 1. januarja 1957. leta, gradijo s pomočjo strojev, s katerimi smo doma zgradili vse večje objekte in so jih izdelale tovarne „Prvomajska“, „Ivo Lola Ribar“, „Džuro Djaković“ in drugi.

BISER

MESEC MADŽARSKO-SOVJETSKEGA PRIJATELJSTVA

V Madžarski se je začel 18. februarja mesec sovjetsko-madžarskega prijateljstva, ki ga bodo podaljšali do 4. aprila. Madžarski optimisti menijo, da jim bo morda v teh 60 dneh res uspelo ustvariti prijateljske vezi...

Govor, ki ga je imel ob otvoritvi „meseca prijateljstva“ predsednik madžarske vlade, je trajal približno 40 minut. Pričakovali bi, da bo posvetil govornik večji del svojega govorja „pomoči SSSR Madžarski“. V resnicu pa je govornik žrtvoval celih 35 minut za napad na grško-turško-jugoslovansko zbližanje in za druga mednarodna vprašanja. Glavni temi pa je posvetil celih 5 minut. Vse kaže, da ni imel kaj povедeti o tem, za laž pa ni bil pri volji. V teh 5 minutah je v različnih variacijah povedal le, da je dobila Madžarska od SSSR nenebenične izkušnje. Govor je zaključil z vzklonom: „Madžarska je dobila od SSSR življenje!“

Res ga je dobila, samo kakšno?

Na neki železniški postaji na Madžarskem je v mesecu prijateljstva prebivalstvo z zastavami in godbo pričakovalo salonski vlak, ki je pripeljal v to mesto en sam samcat — sovjetski film.

GLAVNA STVAR JE . . .

— Pomagajte, fantje, tovarna se podira!

— Nimamo časa, delimo dobiček!

(Iz »Totega lista«)

S sodišča

POPRAVEK

V zadnjem številki lista smo objavili, da je sodišče Jožeta Pintarju iz Šenčurja odmerilo 20 dni zapora. To in vse ostalo se v resnicu nanaša na Maksa Sodnika iz Šenčurja, saj je slednji izvršil fizični napad na Pintarja.

Franc Albreht in Marija Albreht iz Snakovega pri Krizah sta pred sodiščem lažno pričala, za kar sta bila obsojena vsak na 2 meseca zapora. Sodišče je Mariji Albreht odložilo kazen za 3 leta pod pogojem, da v tem času ne bo storila enake ali še hujšega kaznivega dejanja.

Janez Cotman z Male Rupi pri Kranju je v letih 1951 in 1952 ukradel 2 moški kolesi, v tovarni Iskra različen električni material in pri nekem posetniku na Suhu pri Predosljah 2 kokosi. Za vse to je bil obsojen na 1 leto in 8 mesecev zapora.

Leopold Mohorič iz Dolenje vasi v občinskem ljud. odboru Selca je lani nekaj ukradel, razen tega se je pečal z nedovolj.

“ = Štašnvor OROŽJE

Pričevanje Aleksandra Weissberga - Cybulskega

8. avgusta 1937: od tekočega traku k pretepanju - 8 milijonov zaprtih „kontrarevolucionarjev“ - General s 16 ranami prioveduje

Cesar je bil nag

Tiran se je končno ustrasil vo celico nekoč priveli bivšega NKVD-jevca, ki je — kot tisoči vrstnikov s samim šefom »čistki« Ježovim na čelu človeka, ki je bil denunciran — sedaj padel v nemilost, ga je napadel nekdo od zapornikov, ki je prej trpel pod njegovimi udarci. Weissberg je vprašal novinca:

— Zakaj si ga tepel? Si marres misliš, da je špijon?

— Saj vendar nisem idiot!

Kdo pa je tukaj sploh špijon?

— Zakaj si ga torej tepel?

— Nisem hotel biti tukaj že eno leto prej.

Stalin - falsifikator

Mrzlico ubijanje je doseglo svoj vrh z arretacijami in proti maršalu Tuhačevskemu in ostalim. Šef NKVD Ježov mu je pokazal pismene »dokaze« o maršalovem izdajstvu. Gamarnik, ki je bil kot šef politične uprave Rdeče armade v temsem stiku z NKVD, je poznal Ježova in vedel, da so ti dokumenti ponarejeni. Odšel je k Stalinu. V pogovoru z njim je spoznal, da falsifikator ni Ježov, ampak sam — Stalin.

Potem je odšel domov in se ustrelil.

Kasneje se je Weissberg zanimal za stvar, zlasti za pojedine dokumente. O tem je govoril z različnimi osebami. Prišel je do slednje ugotovitve: (Nadaljevanje prihodnjih)

Majčkena napaka

Znanstvenika Weissberga so republiški državni tožilci odkrili na sedmih dneh in nočeh neprestanega »tekočega traku«, monotonom ponavljanjem dveh samih vprašanj (»Kdo te je zasnubil?«, »Koga si zasnubil?«) skozi cele dneve, dokler zapornik že ni bil tako finično in živčno izčrpán, da je priznal najnesmiselnje obtožbe. Potem, ko je reka državljancu, ki se je valila v zapore, že tako narasla, da za to ni bilo več časa, so vsi zapori v Sovjetski zvezzi prešli v sistem pretepanja. To se je zgodilo tako nepomemben pogovor skoraj povsem istočasno — 7. ali 8. avgusta 1937 — od Ne-gorelega na zahodu do Vladimacij in špionažo. Najprej so vostoka na vzhodu, od Arhangelskega izsiljevali NKVD izsiljevali NKVD.

Na jesen 1937 so se podrli berg pravi, da je bilo takrat vsi jezovi. Zavladalo je brez v sovjetskih zaporih nad osem umje. Vsak dan, vsako uro so milijonov ljudi.

Nekaj za naše žene

Kako naj se vedem za mizo

Tudi po vedenju za mizo lahko presodimo omiklo ljudi. Dobro vzgojen človek bo pravilno ravnal z žlico, nožem in vilicami in ne bo svojim sosedom s priznanja z metodo tako imenovanega »tekočega traku«, t. j. z neprestanim zaslilevanjem, monotonim ponavljanjem dveh samih vprašanj (»Kdo te je zasnubil?«, »Koga si zasnubil?«) skozi cele dneve, dokler zapornik že ni bil tako finično in živčno izčrpán, da je priznal najnesmiselnje obtožbe. Potem, ko je reka državljancu, ki se je valila v zapore, že tako narasla, da za to ni bilo več časa, so vsi zapori v Sovjetski zvezzi prešli v sistem pretepanja. To se je zgodilo tako nepomemben pogovor skoraj povsem istočasno — 7. ali 8. avgusta 1937 — od Ne-gorelega na zahodu do Vladimacij in špionažo. Najprej so vostoka na vzhodu, od Arhangelskega izsiljevali NKVD izsiljevali NKVD.

Rabljenih vilic in noža ne polagajmo na prt. Pustimo ju na krožniku in sicer tako, da sta oba ročaja obrnjena na desno. Če pa jed prekinemo, položimo vilice in nož tako, da sta konci križata.

Zelenjavajo pa tudi nekatere mesne jedi (vampi, možgani, pražena jetrica, itd.) jemo samo z vilicami. Tedaj držimo vilice v desnici, v levico pa vzamemo koček kruha in si z njim pomagamo nabadati jedi na vilice.

Kako pa z omako, če vam je ostala na krožniku? Francozi jo pojedo s koščki kruha, ki jih nabadajo na vilice. Nemci pa smatralo to za veliko neote-

sanost in pustijo omako raje na krožniku. Mislim, da je pa metneje posnemati Francoze.

Pri mesnih jedah držimo vilice v levici in nož v desnici. Ročaja vilic in noža počivajo v dlaneh, kazalca pa položimo na gornja robova ročajev. Zrežka ali pečenke ne razrežimo hkrati. Vsak griljaj odrezimo sproti. Med jedjo nikoli ne ma-

hajmo z nožem in vilicami

O krompirju

Menda ni kuhinje v Sloveniji, kjer ne bi bil krompir po boljša, če že znani začimbam dodaš drobno zrezane čebule, česna in nekoliko gorčice.

Voden krompir izboljša, če ga daš pred kuho na vroč štednilnik, da voda izhlapi.

Krompirjeve olupke lahko koristno izrabimo. Kuhane pri mešamo kurji piči, surove pa operemo, skuhamo in vodo potrebimo za umivanje steklenih predmetov, kozarcev, kristalnih krožnikov, skled, zrcal, šip, lončenih ploščic, za čiščenje la-kiranega pohištva in maledžev na jedilnem priboru. Posodo, v kateri smo kuhale barvo, očistimo, če kuhamo v njej krompirjeve olupke.

V vodi, iztisnjeni iz surovega, nastrganega krompirja in precejeni skozi belo krpo, izlile z mrzlo vodo takoj, ko smo odcepljeli krop. Nikakor pa ne pustimo krompirja v oblikah pokritega, da ne dobije neprjetnega okusa in vonja.

Krompir za solato skuhaj toliko prej, da se ohladi v vodi, v kateri se je kuhal. Tako se nam med rezanjem ne bo

krompirjeve olupke.

Nikoli ne kuhajmo nezrelega krompirja, ki ima v sebi solanin, neke vrste strup. Solanin nastaja tudi v zrelem krompirju, če je izpostavljen svetlobi. Zato hranimo krompir v temnih in hladnih kleteh in ga pokrijmo s slamo ali vrečami. Na toplem začne krompir kaliti, zaradi česar izgublja vrednosti. Vitamin B, ki je pred kaljenjem tik pod kožo, preide v klice, ki jih zametu-

jo. Ogliškovi hidrati nadomestijo izgubljeno energijo, zato naj vsakdo, ki težko dela, pridno uživa krompir.

Še je čas!

Berite, širite in naročajte „Glas Gorenjske“!

Nagradowno tekmovanje bo 25. marca zaključeno z žrebom. Pripavili smo lepe nagrade za naročnike in zbiralce naročnikov v vrednosti 500.000 din.

Preklic darilne pogodbe

N. A. — J. Ker nimate lastnih otrok, ste svojemu nečaku izročili svoje celotno kmečko posestvo in si pri hiši izgovorili do smrti brezplačno stanovanje in hrano. Od kar se je Vaš nečak poročil, ravna z Vami zelo grdo in Vam daje slabo hrano.

Zanima Vas, ali je mogoče preklicati daritev, ki jo določa darilna pogodba.

Odgovor: Na splošno velja načelo, da darilnih pogodb praviloma ni mogoče preklicati. Vendar pa v primeru, če kaže obdarjenec veliko nevhaležnost do darovalca, je daritev mogoče preklicati. Velika nevhaležnost pa pomeni take poškodbe na telesu, časti, na svobodi ali na lastnini, da se sme zoper poškodovalca postopati po kazenskem zakonu — uradno ali na zahtevo poškodovanca.

Ce bi Vas torej Vaš nečak v prepisu poškodoval na telesu ali Vam žalil čast in dobro ime, ali se kakorkoli pregrevil proti Vaši lastnini tako, da bi bilo mogoče uvesti kazenski postopek zaradi njegovega ravnjanja, potem bi lahko naknadno preklicali darilno pogodbo.

Invalidska pokojnina

Y. — 26. II. 195. Zanima Vas, kolika naj bo Vaša invalidska pokojnina in kolik sme biti Vaš zaslužek, da ne izgubite invalidske pokojnine.

Odgovor: Ker v dopisu niste navedli zadostnih podatkov, ni mogoče navesti točnega zneska Vaše invalidske pokojnine. Vsekakor pa bo odvisna od tega, ali ste bili pred invalidnostjo delavec ali uslužbenec, od stopnje Vaše strokovne izobrazbe, od dobe Vaše zaposlitve pred nastopom invalidnosti in od stopnje same invalidnosti. Ko likor ste že delj časa invalid, boste v kratkem prejeli — če je še niste — novo prevedeno odločbo za pokojnino.

Novelirani čl. 28. Uredbe o določanju in prevedbi pokojnin (Uradni list FLRJ, 2/53) določa, da se ustavi plačevanje pokojnine, ko se njen uživalec zaposli s polnim delovnim časom. Če se pa zaposli z nepopolnim rednim delovnim časom, pa uživalec ne prejema pokojnino, če zaslužek (honorar) iz take zaposlitve presega dve tretjini pokojnine ali če je večji od 6000 dinarjev mesečno. Na podlagi pravnomočne odločbe o pokojnini tedaj lahko uravnote svojo bodočo zaposlitev tako, da ne boste izgubili pokojnino.

O jeseniških strelcih

Lani so jeseniški strelci s teden,

Na rednem letnem občnem zboru pred nedavnim so strelci tam skupno z drugimi prostovoljci opravili 4095 protsovolumenih ur. Letos pa bodo odprli strelisce olimpijskih tizmer, zavetni prostor za jeseniške delavce, odprtli pred strelskim domom spomenik heroju Matiju Verdniku in razvili svoj društveni prapor. V juliju pa namenljajo organizirati strelski gale.

Na rednem letnem občnem zboru pred nedavnim so strelci sprejeli več koristnih sklepov, med drugim tudi, da bo sleherni član opravljal v letošnjem letu 20 prostovoljnih delovnih ur. Že zaradi delavnosti te strelske družine bi bilo prav, če bi jeseniška železarna in vse množične organizacije še nadarjenih smučarjev, ki se bodo lahko razvili.

„Čuj,“ sem spet začel, „neko uslužbi mi lahko napravila; med vašimi lutkami je nekdo, ki mu je ime Jurček; nadvse rad bi si ga malo od blizu ogled.“

„Kumarico misliš?“ je dejala Lizi in malo pomisljala. „No, že pojde, toda hitro, preden se vrne oče!“

Ob teh besedah sva že stopila v hišo in naglo stekla navzgor po polžastih stopnicah. — V veliki dvorani je bila skoraj temat; zakaj okna, ki so vsa gledala na dvorišča, je zakrival oder; samo posamezni svetlobni prameni so padali skozi zavesine reže.

„Pridi!“ je dejala Lizi in dvignila obodu preprogo, ki je pokrivala steno; smuknila sva skozi in stal sem v čudežnem templju. — Toda, ko sem ga gledal od zadaj in v dnevni svetlobi, je bil videti precej klavrn; ogrodje iz letev in desk, prek njih pa nekaj pisano pomazanih platen: to je bilo prizorišče, kjer je šlo življenje svete Genovefe v tako varljivi resničnosti mimo mene.

Vendar sem se prezgodaj pritoževal; tam na žici, ki je bila napeta od neke kulise do stene, sem videl viseti dve čudni lutki; viseli pa sta s hrbotom proti meni, zato ju nisem mogel sponzati.

„Kje pa so druge, Lizi?“ sem vprašal; zakaj rad bi si bil hkrati ogledal vso družbo.

„Tule v skrinji,“ je dejala Lizi in s svojo drobno peščico potrakala na neki zavoj v kotu. „Tile dve tukaj sta že pravljeni; le pridi sem in si ju oglej; on je že tu, tvoj prijatelj Jurček!“

In res, bil je on sam. „Ali bo drevi spet igral?“ sem vprašal.

„Seveda, ta je zmerom zraven!“

Stal sem prekrižanih rok in ozgledoval svojega dragega, veselega v vseh muh polnega prijatelja. Tu je visel, obešen na sedem vrvic: glavo je imel povešeno, da so njegove velike oči bolšcale v tla in mu je rdeči nos kakor kljun ležal na prsh. Jurček, Jurček, sem dejal sam pri sebi, kako bedno visiš tukaj! Tedaj je odgovorilo:

• Šport • Telesna vzgoja • Šport •

Zakaj smo opustili Triglavski smuk

Ne vem, zakaj je dobro, da poskrbe za ponovno izvedbo smo opustili nekatere tradicionalne smučarske prireditve, ki to lahko storila Gorenj. Smučarska podzveza ali Smučarska zveza Slovenije. Letos za 30-letnico ustanovitve Jugoslovenske smučarske zveze bi bilo tembolj umestno organiziranje Triglavskoga smuka. Dobre pa bi bilo, če bi prireditve izvedeli nekaj prej kakor v preteklih letih, da bo sneg še ugoden za tekmovanje. Najprimernejša bi bil začetek aprila.

Alpski vozač Arh (Preddvor)

Smučarska prireditve v Preddvoru

Pripravljalni odbor smučarskega kluba v Preddvoru je je najbolje odrezal Ivan Likar pretekel nedeljo priredit medkrajevne smučarske tekme, ki so se jih razen domačinov udeležili Jezerjani, Olševčani in gal Jaka Zadnikar (Jezersko). Predostljarki. Udeležba je bila odlična, saj je tekmovalo kar 100 članov, mladincev in plinjev. V teku na 500 m so se pomorili pionirji izpod 10 let, od katerih je bil najboljši Jan Grabnar (Jezersko); na 1. Fr. Jekl (Jezersko); mladinci (400 m, 20 vrat) 1. Jaka Zadnikar (Jezersko) in pionirji (350 m, 16 vrat) 1. Jože Polajnar (Jezersko).

V veleslalomu so dosegli sledende uspehe: član (450 m, 24 vrat) za 100 m viš. razlike): 1. Fr. Jekl (Jezersko); mladinci (400 m, 20 vrat) 1. Jaka Zadnikar (Jezersko) in pionirji (350 m, 16 vrat) 1. Jože Polajnar (Jezersko). V tem tekmovanju so se pokazali popoloma nadmočni Jezerjani nad ostalimi udeleženci, katerim je bilo to prva večja preizkušnja.

Kegljaški šport na Bledu

Pred dvema mesecema so na Bledu ustanovili kegljaški klub, ki se je takoj začel s pridom uveljavljati. Dosej so imeli blejski kegljači že tu tekmovali s sosednimi klubmi. Eno tekmo so odločili v svojo korist, dve pa so izgubili od dosti močnejših nasprotnikov. Blejski kegljači marljivo trenirajo in se pripravljajo za prvenstveno tekmovanje s kegljači Gorenjske, kjer se nadelajo, da bodo zavzeli vidno mesto.

F. N.

Dopisnica

10 din

Uprrava

Glasu Gorenjske

KRANJ

Savski breg 2

(Odreši in izpolni)

(ime in priimek)

(kraj, ulica, štev., zadnja pošta)
Naročam teknik „Glas Gorenjske“
Naročnino (celoletno, polletno, četrtno, mesečno) bom poravnal, čim prejem poštnico.

podpis:

(Odreši in izpolni)

(ime in priimek)

angelov glas; z leve je preplavil sobo razlegajoč se krohot. — Tedaj je potrkalo na vrata. „Oprostite, vaša svetlost!“ Vstopil je Faustov služabnik Wagner. Prosil je, naj mu za lažja hišna dela dovoli najeti pomočnika, da se bo laže posvetil študiju. „Pri meni,“ je dejal, „se je oglasil nek mlad mož, ki mu je ime Jurček in zdi se, da ima kar odlične vrline.“ — Faust je milostno pokimal in dejal: „Prav, dragi Wagner, prošnja vam je uslušana.“ Nato sta skušajali odslužiti.

„Oha!“ je vzkliknil; in Jurček je bil z enim skokom na odru, da mu je telečnjak poskakoval na grbi.

Hvala bogu sem si mislil. Še čisto zdrav je; še prav tako skace kakor prejšnjo nedeljo na gradu svete Genovefe! In čudno, čeprav sem ga dopoldne v mislih še tako grdel, da je samo lesena lutka, ob prvi Jurčkovi besedi je bil tu spet ves njegov čar.

Hitro je hodil po sobi gor in dol. „Če bi me zdaj videl moj ati pač,“ je vzkliknil, „to bi debelo gledal! Zmerom je govoril: „Jurček, glej, da prideš na konja!“ — O, in zdaj sem na konju; zdaj se poženem lahko za hišo visoko!“ — Po teh besedah je hotel vreči svojo grbo kvišku; in je tudi res zletela, ker je bila na žici, prav do obokanega stropa; toda — Jurčkove roke so negibno obtičale ob telesu; trzalo je in trzalo, toda dvignite se niso niti za dlan.

Jurček je govoril, ni pa delal nič druga. — Za odrom je nastal nemir, slišati je bilo tih, toda jezno govorjenje, nadaljevanje igre je bilo očitno pretrgano.

Zastalo mi je srce; no, ta je lepa! Rad bi bil pobegnil, pa sem se sramoval. In če bi se celo Liziki zaradi mene kaj zgodilo!

Tedaj je začel Jurček na odru iznenada točeče tuliti, pri čemer so mu glava in roke mrtvo obvisele, na oder pa je spet prisel služabnik in ga vprašal, zakaj tako tarna.

„Oh, moj zobek, moj zobek!“ je vpil Jurček.

„Dragi prijatelj,“ je dejal Wagner, „odprete malo usta, da pogledam!“ — Ko ga je nato prijet za veliki nos in mu gledal med čeljusti, je stopil v sobo tudi doktor Faust.

„Oprostite, vaša svetlost,“ je dejal Wagner, „tega mladega moža ne bom mogel porabiti v službi; takoj mora v bolnišnico!“

„Ali je to krčma?“ je vprašal Jurček.

„Ne dobrí tovariš,“ je odvrnil Wagner, „to je klavnicra. Tam je izdro modrosti zob in potem boš rešen bolečin.“

GLAS GORENJSKE

Stev. 10 — Stran 7

THEODOR STORM

USTOBRBEC

Prevedel Rudolf Kresal

4

„Le počakaj, dragi bratec, le počakaj do drevi!“ — Ali sem slišal tudi to samo v svojih mislih, ali mi je bil Jurček sam odgovoril?

Pogledal sem okoli sebe. Lizi je bila odšla; najbrž stoji, sem si mislil, pred hišnimi vrati in pazi kdaj se vrne oče. V tistem trenutku sem jo zaslišal vzklikniti pri izhodu iz dvoane: „Da se mi ne dotakneš nobene lutke!“ — Da vendar se tedaj nikakor ne bi mogel premagati. Tiho sem stopil na klop kraj sobe in začel vleči najprej eno, potem drugo vrvico; čeljusti so začele sklepati, roke so se dvigale, in zdaj je začel sunkovito šwigati sem in tja tudi čudoviti palec; stvarni ni delala prav nikakih težav; pa saj si skoraj nisem mogel misliti, da je tako lahko voditi lutke. — Toda roke so se gibale samo naprej in nazaj; jaz pa sem vendar videl, da jih je Jurček tudi vstran iztegova v zadnji igri, še več, da jih je sklonil nad glavo! Potegoval sem vse žice, poskušal sem s prsti, da bi mu vstran dvignil roke, pa mi ni uspelo. Iznenada je v Jurčku nekaj tisto počelo. Stoj! sem si mislil. Roke proč! Tu bi lahko povzročil nesrečo.

Tiho sem stopil s klopi in prav tedaj sem slišal, da prihaja v dvorano Lizi.

„Hitro, hitro!“ je vzkliknila in me skozi temo vlekla k polžastim stopnicam. „Pravzaprav ni prav,“ je nadaljevala, „da sem se spustila noter, toda, kajne, imel si pa le svoje veselje!“

Misil sem na tisti rahli pok poprej. Ah, saj ne bo nič hudega! S to samotolažbo sem stekel po stopnicah navzdol in skozi zadnja vrata ven.

Toliko je bilo pribito, da je bil Jurček vendarle samo lesena lutka; a da je Lizi — kako ti je znala Lizi nadvse ljubko govoriti! In kako prijazno me je takoj odvedla kot k lutkam! — Seveda, pa saj je bila tudi sama dejala, da je napravila to tako skrivaj pred očetom; to ni bilo čisto v redu. V svojo sramoto moram priznati, da mi ta skrivnost ni bila neljuba; nasprotno, stvar je s tem zadobila zame še večji čar.

Moj obraz je moral sprefletavati zelo samovšečen smehljaj, ko sem počasi odšel med vrtnimi lipami in kostanji spet na cesto.

Vendar, ko so me prešinjale takele laskave misli, sem zdaj pa zdaj zaslišal v sobi tisti rahli pok v lutki; najsij sem se lotil česar koli, ves dan nisem mogel spraviti k molku tega neprijetnega glasu, ki mi je zdaj iz duše zvenel.

Ura je odbila sedem; v Strelskem domu je bilo tedaj, v nedeljo vse zasedeno; pot sem stal zadaj, pet čevljev visoko od tal, na prostoru za dvojačo. Lojenke so gorele v pločevinastih obložkih, mestni muzikant in njegovi tovariši so godili, zavessa se je dvignila.

Prikazala se je visoka obokana gotska soba. Pred odprto debelo knjigo je sedel v dolgem čremnem talarju doktor Faust in bridko tožil, da mu da vsa njegova učenost tako malo življenja; na sebi nima več nobene cele obleke in dolgov ne ve, kaj bi; zato se bo zdaj povezel s peklom. — „Kdo me klice?“ se je na njegovih levih strani izpod oboka začul strašen glas. — Faust, Faust, ne poslušaj ga!“ se je začul nek drug tenek glas na njegovih desni strani. — Toda Faust se je zapisal peklenskim silam. — „Gorje, gorje, tvoji ubogi duši!“ Kakar točeč piš vetra je izvenel

GORENJSKE

Med Grintovcem in Ljubljano

KONČNO BODO ODSTRANI LI RUŠEVINE IZ SREDIŠCA MESTA

Ze od osvobojenja sem leže v središču Domžal ruševine bivšega sokolskega doma, ki se jih doslej še ni nihče dotaknil, da jih odstrani. To nalogu si je pred kratkim zadalo TVD »Partizan«, ki bo pristopilo k delu, čim skopni sneg. Prostor bo društvo preuredilo za letno telovadische.

ODPRLI SO STALNO KOPALIŠE V MENGSU

O tovarni glasbil v Mengšu se kaj malo piše, čeprav tam vedno bolj izboljšujejo svojo proizvodnjo, k temu pa mnogo prispevajo tudi k dvigu javne blaginje. V zadnjem času so odprli novo delavnico — niklarijo, ki jim bo mnogo koristila pri izboljšanju kakovosti njihovih proizvodov. Doslej so železne vezi pri glasbilah namreč bronzirali, kar pa ni tako trajno kot niklanjanje.

V tovarni so odprli za delavstvo tudi stalno kopališče, ki je

prvo te vrste v Mengšu. Od kopališča bodo imeli korist tudi drugi Mengšani.

DOBENO DOBI ELEKTRIKO

Dobeno, ki spada v območje mengeške občine, dobi v kratkem električno razsvetljavo. Trasa je že odrejena, vaščani so izkopalni jame in pripravili 86 drogov. Imajo že precej zbrane denarja za nakup materiala, kar ga pa še manjka, ga nameravajo dobiti iz izkuščka za prodan les.

KAMNIKI RДЕCI KRIŽ JE DAL LETNI OBРАCUN

Sredi preteklega meseca je imel Rdeči križ v Kamniku redni letni občinski zbor, na katerem je podal pregledno sliko svojega delovanja.

V temu TBC in RD je priredil vrsto predavanj v Kamniku, Tunjicah, Nevijah in Polovičah. Obisk predavanj je bil zelo lep. Prav tako je bila v tednu RK pregledana šolska mladina v Tunjicah. Osrednji higienički zavod pa jih je obiskal z drav-

(Odreži in izpolni)

Bralci

Še je čas, da se naročite na najbolj razširjeni časopis na Gorenjskem, vplavate naročino za 1953. leto in se tako vključite v

veliko nagradno žrebanje

100 lepih in vrednih nagrad vas čaka. Med njimi: moderna kuhinjska oprava, usnje za moški plašč, blago za ženske obleke, čevlji, žima, usnje, lemeži, kosa, opeka, vino, čokolada, posteljnina itd.

Samo do 20. marca je še čas. Zato še danes oddajte izpolnjeno dopisnico, da ne zamudite.

Stari naročniki! Oddajte to dopisnico svojim sorodnikom, prijateljem in znancem, da se še oni naroči na naš list!

(Odreži in izpolni)

GASILSKI KOTIČEK

Objava štev. 5/53.

Od Okrajnega ljudskega odbora — oddelka za notranje zadeve Kranj — smo obveščeni, da do danes še niso registrirana sledenča prostovoljna gasilska društva:

1. Bistrica-Tržič, 2. Goriča, 3. Gradiš IMMM, Škofja Loka, 4. Hotavlj, 5. Lesno-industrijski obrat, Tržič, 6. Luže p. Šenčur, 7. Olševk p. Preddvor, 8. Podblica p. Kranj, 9. Prebačovo p. Kranj, 10. Primskovo p. Kranj, 11. Sp. Brniki p. Cerklje, 12. Srednja vas p. Šenčur, 13. Stara Loka p. Škofja Loka, 14. »Standard« Kranj, 15. Suha p. Kranj, 16. Voglje p. Šenčur, 17. Zminec p. Sk. Loka, 18. »Pletenica« p. Kranj.

Prosimo društva, da se takoj prijavijo k registraciji, kar mora biti urejeno do 31. t. m. Potrebne priloge: 1. Prošnja (ne kolkovati, PGD takse proti), 2. Seznam 10-ih ustavniteljev društva z navedbo imenika, imena, rojstnih podatkov in naslova bivanja. Razen teh navedb naj se vsak lastno ročno podpiše. 3. Potrdilo, da so vsi ustavnitelji vpisani v volilni imenik. To potrdilo mora biti kolkovano s 100.— din. 4. Potrdilo, da je društvo vključeno pri Okrajinu gasilski zvezki. 5. Pravila društva v dveh izvodih.

Na vabilu za letno gasilsko skupščino Okrajne gasilske zveze Kranj, za dan 15. marca letos je izostalo: »paradna uniforma obvezna«.

GASILCI IZ BRITOFA SO ZELO DELAVNI

Gasilsko društvo Britof, ki se je lani osamosvojilo, je v enem letu z različnimi prireditvami in prostovoljnim delom zbral toliko denarja, da

si je kupilo zemljišče poleg gasilskega doma, kjer sedaj članstvo vežba. Mokrše in suhe vase imajo redno, za verižne moreke vaje pa se združijo z bližnjimi gasilskimi društvami.

V zimskem času obiskujejo gasilci iz Britofa različne tečaje, med drugim tudi gasilski tečaj, kjer imajo vsak četrtek po 2 urah predavanj. Letos so organizirali tudi ženski odsek, v katerem je 28 gasilk.

Na letošnjem občnem zboru so gasilci skupno s sindikatom Tovarne olja in občinske žage ustanovili igralsko družino. V obnovljeni dvorani Tovarne olja bo v kratkem prva skupna predstava.

GASILCI V RADOVLIŠKEM OKRAJU

V nedeljo dopoldne so imeli na Jeseniceh gasilci radovljškega okraja in Jesenice svojo redno letno skupščino, na kateri so pregledali svoje delo in pomanjkljivosti in na podlagi doseglih uspehov sprejeli načrt dela za letos. Iz poročil in diskusije vidimo, da so gasilci radovljškega okraja dosegli lani pomemben razvoj. V teku leta so pridobili 201 novega člana. Tako se je število vsega članstva povzpelo na 3006 gasilcev. Od tega je 42 častnikov, 196 podčastnikov in nad 300 izprašenih gasilcev. Lani so imeli v okraju malo požarov, ki so bili po pravocasni intervenciji gasilcev zadušeni, tako da večje škode ni bilo. Sodelovali so tudi na številnih gasilskih prireditvah in tekmovanjih. Na skupščini jih je k uspehom v lanskem letu čestilal tudi zastopnik republike gasilske zvezne in izročil šestim tovarišem gasilsko priznanje. Od 10. do 12. marca angleški film »Mala balerina«. Predstave ob 18. in 20. urah.

Na vabilu za letno gasilsko skupščino Okrajne gasilske zveze Kranj, za dan 15. marca letos je izostalo: »paradna uniforma obvezna«.

GASILCI IZ BRITOFA SO ZELO DELAVNI

Gasilsko društvo Britof, ki se je lani osamosvojilo, je v enem letu z različnimi prireditvami in prostovoljnim delom zbral toliko denarja, da

TOTI LIST izhaja vsako sredo in stane 6- dinarjev

PO VASEH IN MESTIH GORENJSKE

Z Jesenic in dolin obeh Sav

KDAJ IN KDO BO ZGRADIL MOST ČEZ SAVO PRI JAVORNiku

Pred 26. leti je povodenj onesla most čez Savo pri Javorniku. Tako so vaščani Javornika in Koroške Bele vse dolej brez prave zveze z Dobravo in drugimi onkraj Save ležečimi vasmi. Tam imajo mnogi izmed nas zemljo, katero je treba obdelovati. Mnogo razmišljamo, kako bi most vendarle enkrat obnovili. Zato je tudi že skrajni čas. Zdaj vozimo po dve uri daleč naokoli skozi Jesenice na Dobravo, med tem ko bi, če bi bil most, rabili do tja komaj pol ure. To pa se že dosti pozna na polju in doma pri delu. Večkrat so bili že izdelani načrti, toda nobeden teh načrtov se vse do zdaj ni uresničil.

Prebivalci Javornika in Koroške Bele kot meščani občinske skupnosti Jesenice upravičeno zahtevamo, da se čimprej pristoplj h gradnji mostu čez Savo pri Javorniku, ker take gradnje z nobenimi samoprisevkami sami ne bi mogli izvesti.

NOVICE IZ LESC IN RADOVLJICE

Po dolgih letih so v Radovljici spet odprli kavarino »Grajski dvore«, ki je krasno preurejena. V kratkem se bodo go-

sti lahko zatekali tudi v moderno restavracijo.

Ne razumemo, zakaj Krajevna mesnica v Lescah ne izbesi v lokalni več mesa. Samo poen kos visi v prodajalni, tako da kupec nimata nobene izbiere. Je potem kaj čudnega, če hođijo Leščani po meso celo v Begunjah, Žirovnico, na Bled in Radovljico? Tam dobitjo, kar si želete; pravijo pa tudi, da jim ne odmerijo toliko kosti.

Zelimo, da bi občinski ljudski odbor v Radovljici poskrbel za javno razsvetljavo, ki nam jo že dolgo obljublja. Delavci, ki prihajamo v temi na delo v tudi v temi odhajamo z dela, smo zlasti pri hoji skozi vas ogroženi. Tri javne luči, za katere so poskrbeli leščanska podjetja, vsekakor za Lesce niso dovolj!

Pri kmetijski zadruži in trgovini »Izbira« v Lescah so še vedno nepokrita gnojšča. Čudimo se, da občinski ljudski odbor in sanitarna inšpekcija ne poskrbita, da bi jih lastniki prekrili, če že ne odstranili.

Zelo lepo je uspel tečaj v Podnartu. Solški upravitelj Ivan Lampič in njegova žena sta v nad 70 urah tečajnice tako temeljito poučila o zdravstvu, da jih je bilo pri končnem izpitu veselje poslušati.

Istočasno je potekal v Podnartu dospodinjsko-kuharski tečaj, ki ga je obiskovalo 20 mladih. Ob koncu tečaja so obiskovalke pripravile okusno začusko in pripravljene jedi spretno servirale, tako da je slovesnost v zahvalo predavateljem potekala v najlepšem razpoloženju.

Tudi to je za vas

DEŽURNA SLUŽBA

Zdravniška dežurna služba za Kranj in okolico je vsako noč od 20. ure zvečer do ponedeljka do 6. ure zjutraj. Za državne praznike in vse ostale proste dneve je dežurna nočna služba urejena kot ob nedeljah.

V nujnih primerih kličite Spl. ambulanto, Poljska pot 8, tel. št. 218. Opazujamo, da je ob delavnikov zdravniška služba ves dan od 6. ure zjutraj do 7. ure zvečer istotam: na Spl. ambulanti (Poljska pot, bivša »Obutev«), tel. 218. V nujnih primerih se preko dneva obračajte ravnatko na štev. 218. Ambulante sprejemajo v dnevnih in nočnih službi vse bolinky in ne samo zavarovanje za socialno zavarovanje.

Dežurno zdravniško službo na območju Ljudskega odbora mestne občine Jesenice ima od 6. do 13. marca 1953 dr. Avgust Tancar. Obisk na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej urji bo zdravnik obiskoval le bolinky s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče v Kranju

Sobota, 7. marca ob 16. uri: N. Krasna, »Draga Ruth«. — Zanključeno za šole.

Nedelja, 8. marca ob 16. uri: Bratko Kreft, »Krajski komedijanti«. — Izven.

Torek, 10. marca ob 20. uri: Maksim Gorki, »Na dnu«. — Premiera. — Izven.

Cetrtek, 12. marca ob 20. uri: Maksim Gorki, »Na dnu«. — Zanključeno za AFŽ.

Petak, 13. marca ob 20. uri: Maksim Gorki, »Na dnu«. — Red A in Izven.

Nedelja, 15. marca ob 16. uri: Pavel Golia, »Sneguljčka. Izven.

KUD »Storžič«, Kokrica

V nedeljo, 8. marca ob 16. uri: ponovni veseloigro: Nestroj, »Utopljenec«.

KINO

Domžale: do 8. ang. film »Caromba temnica«; 11. in 12. francoski film »Slavčki v kletki«; 13. do 15. ameriški film »Tarzan med lovci«.

Mestni kino »Radio«, Jesenice: 6. do 9. marca ameriški barvni film »Trije kavalirji«. Predstave v soboto in nedeljo ob 16., 18. in 20. uri, v petek in ponedeljek ob 18. in 20. uri.

V nedeljo ob 10. uri matineja. Od 10. do 12. marca angleški film »Mala balerina«. Predstave ob 18. in 20. urah.

Kino Koroška Bela: 6. do 8. marca angleški film »Fancy«. Predstave v petek in soboto ob 19. uri, v nedeljo ob 15. in 17. uri, dopoldne ob 10. uri matineja.

Kino »Plavž«, Jesenice: 6. do 8. marca ameriški film »Zmajev seme« I. del. Predstave v petek in soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri.

V nedeljo ob 10. uri do 24. marca 1953 in sicer po naslednjem vrstnem redu:

9. 3. 1953 črka A in B
10. 3. 1953 črka C, Č, D in E
11. 3. 1953 črka F in G
12. 3. 1953 črka H, I in J
13. 3. 1953 črka K in L
14. 3. 1953 črka K in L
15. 3. 1953 črka M
16. 3. 1953 črka N in O
17. 3. 1953 črka P in R
18. 3. 1953 črka P in R
19. 3. 1953 črka P in R
20. 3. 1953 črka P in R
21. 3. 1953 črka S

ŠTEV. 10. — LETO VI.
Kranj dne 7. marca 1953
Ureja uredniški odbor. —
Odg. ured. Slavko Beznik. — Uredništvo in uprava:
Kranj, Savski breg št. 2; telefon 475; tekoči račun pri Nar. banki Kranj-okol.
624 - »T« - 127
Izhaja vsake sobote
Letna naročnina 400 din
Polletna » 200 din
Četrletna » 100 din
Mesečna » 35 din
Posamezna številka 8 din

OBČINSKI ODBOR AFŽ ŽIROVNICA priredi v soboto, 7. t. m. načrt mednarodnemu prazniku žena pogostitev žena in mater padlih borcev v domu »Partizana« v Žirovnici. Hkrati bo slovensen začetek kuhskega tečaja.

OBJAVA
Občinski odbor AFŽ Žirovnica priredi v soboto, 7. t. m. načrt mednarodnemu prazniku žena pogostitev žena in mater padlih borcev v domu »Partizana« v Žirovnici. Hkrati bo slovensen začetek kuhskega tečaja.

STEV. 10. — LETO VI.
Kranj dne 7. marca 1953
Ureja uredniški odbor. —
Odg. ured. Slavko Beznik. — Uredništvo in uprava:
Kranj, Savski breg št. 2; telefon 475; tekoči račun pri Nar. banki Kranj-okol.

624 - »T« - 127
Izhaja vsake sobote
Letna naročnina 400 din
Polletna » 200 din
Četrletna » 100 din
Mesečna » 35 din
Posamezna številka 8 din